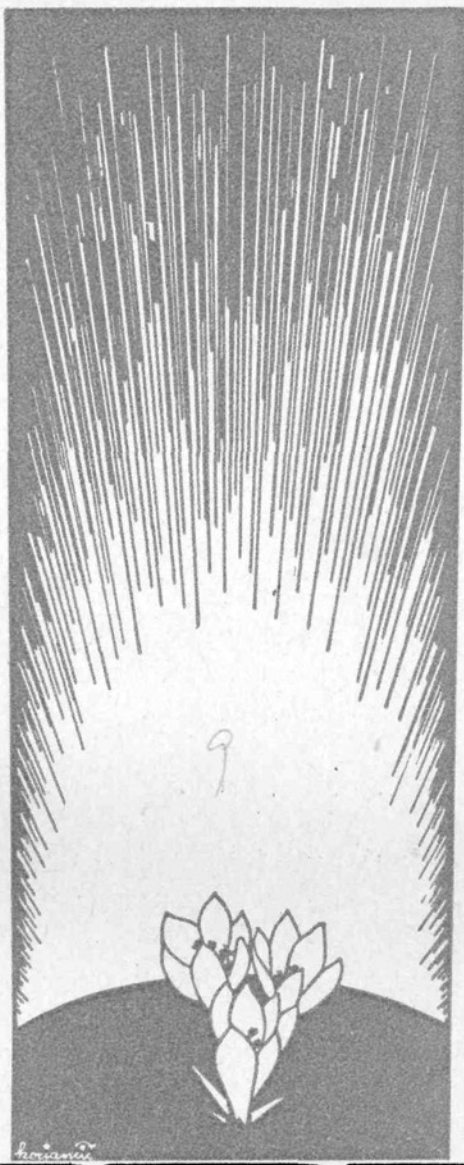

11

VIGREDO

Ž E N S K I • L I S T

JANUAR **1936** ŠTEV. 1

112910

VIGRED, ženski list z Modno in Krojno ter Vzorčno prilogo. — Izhaja vsak mesec. — Naročnina znaša Din 25.—, z mesečno prilogo Din 50.—. Če se naroči 20 izvodov (brez priloge) pod enim naslovom, le Din 20.—, s prilogo Din 64.—. Izdaja konzorcij Vigredi (Vida Masič) v Ljubljani, Masarykova cesta 12. Uredništvo (odgovorna urednica Zora Požnel) in upravnništvo Masarykova cesta 12, palača Vzjemne zavarovalnice. Tiska Misijonska tiskarna v Grobljah, za tiskarno odgovarja Jožef Godina C. M. — Telefonska štev. 3519.

Sklep uredništva 10. prejšnjega meseca. Rokopisov uredništvo ne vrača, nenaprosenih prispevkov ne honorira.

Rokopisi in vsi dopisi, ki se tičejo vsebine Vigredi, naj se naslove na uredništvo, vsi dopisi glede naročil, reklamacij in naročnine pa na upravništvo Vigredi, Masarykova c. 12, Ljubljana.

Šop ključev v torbici je pozabila tečajnica pri zadnjem tečaju deklinških krožkov. Dobe se proti legitimaciji v Kolodvorskem misijonu, Masarykova c. 12.

V S E B I N A :

Kako lep je čist rod... (Dr. M. Šimec). — Sveta družina. — Ljubezen v družini. — Nerojeni tožijo. — Zima brez nade. — Iz družin veje smrtni dih. (G. Mali). — Oskrunjeno svetišče. — Strma pot (Peleasa). — Cerkev in leto (F. Zupančič). — Družinsko pismo (A. G.). — Ko roža cvete... (Mara Stepanova). — Novo leto (Draga Kranjc). — Atenajsja Clément (Peleasa). — Dekletova pomlad (Dr. Csaba — V. Lovšin). — Kako naj ljubim? (F. G.). — Lepo vedenje. — Ženski poklici (Dr. Lovro Sušnik). — Žena in delo. — Iz naših ženskih krogov. — Po ženskem svetu. — Žena — gospodinja.

DOBRE KNJIGE

Sveta Angela Meriči in njeno delo. Spominska knjiga ob 400-letnem jubileju uršulinskega reda 1535—1935. Spisala M. Klementina Kastelic, O. S. U. Založil jugoslavanski uršulinski provincijalat v Ljubljani. Tiskala Misijonska tiskarna Groblje. Cena Din 12.—. Dobi se po vseh knjigarlah in v Uršulinskem samostanu. V 18 po-
glavjih opisuje m. Klementina življenje svete Angele, ustanoviteljice uršulinskega reda in njeno delo, ustanovitev uršulinskega reda in udejstvovanje uršulink po raznih deželah, zlasti pa v Jugoslaviji. Uršulinski red ima v Jugoslaviji 5 uršulinskih samostanov. Najstarejši je v Ljubljani (1702), v Škofji Loki (1782), Me-

VIGRED

Ž E N S K I • L I S T

LETO XIV.

LJUBLJANA, 1. JANUARJA 1936

ŠTEV. 1.

PRVA ŠTEVILKA »VIGREDI«
JE POSVEČENA SLOVENSKI KATOLIŠKI DRUŽINI

Dr. Malka Šimec:

KAKO LEP JE ČIST ROD...

Sodobno razmišljanje.

Žena je najbogatejša in najvplivnejša v svojih dveh največjih dobrinah: v deviški nedotaknjenosti in v materinskem dostojanstvu. V enem kot v drugem je odločilna oblikovalka svoje okolice in svojega časa. Ni tako pokvarjene dobe in ne tako slabih ljudi, da jim ne bi mogla vzeti žela in jih okreniti na bolje.

V današnjih dneh, ki jih pretresa poleg materijalne še vse usodnejša kriza duha in morale, je treba po Kristusovem zgledu še prav posebno moliti, da »ne neha tvoja vera . . . Ti pa potrdi svoje brate.« Me, dekleta in žene, ki doživljamo javno borbo za in proti svobodni ljubezni, izživljanju, samohotni kontroli potomstva — celo z umorom nerojenih, — spomnimo se, da nosimo neizbrisen pečat božjega otroštva in da so naše sestre, ki jih zajemajo valovi. Visoki so naši ideali in pot do njih pomeni boj s samim seboj. Toda ta boj je časten, ker je boj duha nad materijo. Ni zmage brez boja, ne pomoči za bližnjega brez lastnih žrtev. Pretresljivo pomembna je kongregacijska molitev: Kako lep je čist rod v svitu svojih čednosti, zakaj čislan je pri Bogu in pri ljudeh. Ta resnica še velja! Nešteti zgledi in spreobrnitve iz vseh, tudi današnjih dni, jih potrjujejo.

Če smo dekleta, bodimo dekleta po božji volji, pa naj nam očitajo »prosvetljenci«, kar hočejo, tudi to, da smo nenormalne, ker živimo zdržno. Nenormalni so grehi proti naravnim in božjim zakonom, ne pa z božjo pomočjo obvarovana oblast nad samim seboj. Pri tem ni potreba, da strahopetno mižimo pred sodobnimi zmotami. V

eni ali drugi obliki bodo vendar-le prišle do nas. In če pridejo, ob evharistični popotnici najdemo dovolj moči, da se ohranimo na pravi poti, odkrile pa se nam bodo vse skrite nevarnosti polovičarstva, kompromisov in koketiranja z nravno indiferentnim in slabim. Tako bomo našle možnost, da nanje opozorimo svoje sosesre, ki ne slutijo zank in pasti.

Sedanji čas rabi velikih duš, sodobnih, resnično prosvetljenih. Živimo tako, da bomo mogle vedno iz čiste duše in vesti z jasnim pogledom presojati časovne zablode, pa jih tudi odločno zavriniti, kadar je treba. Tako bomo rasle v močne žene, ob katerih bodo našle oporo slabotnejše.

(Dalje prihodnjič.)

Vera:

SVETA DRUŽINA...

V Nazaretu pod gorami
hišica stoji,
kakor bi bili med nami
se mi včasih zdi:

Jožef je glavar družine,
zanjo trudi se,
Dete Jezus je pa v varstvu
božje Matere.

Tri osebe najsvetejše
v hišici živé,
v sveto združeni družino —
eno so srcé.

Ali tudi vé, družine,
eno ste srcé,
ali še ljubezni čiste
luči v vas goré?

Peleasa:

LJUBEZEN V DRUŽINI

O najčudovitejše darilo, ki Te je Bog pripravil človeštvu, o skrivnostno gnezdo lepote, kje so Tvoji vrelci? Kje se hrani Tvoja svežost, da ne uvene, ko uvene vendar vsaka svežost? Odkod Tvoja sila, da se ustavljaš viharjem, da si obljubljaš nesmrtnost? V ljubezni, ki je nimaš nikoli dosti, nikoli preveč.

In kaj se pravi ljubiti? Kje je ljubezen?

Je to polet vsega bitja, elan je, ki sili vse bitje k drugemu bitju. Je to potreba vse dati, vse sprejeti. Rajši dati, nego sprejeti. Vse deliti, razodeti, rasti v eno, drug drugega nadkriliti v blagor obeh. Je to hoteti dobro drugemu, kot želimo svoj lastni blagor, pod isto ceno in brezmejno požrtvovalnostjo. To dobro pa iskati v višavah. Je to hrana zakoncev, ki nosita na svojem čelu pečat svetega Duha in se roko ob roki dvigneta do brezkončne vizije do Ljubezni same, ki je ustvarila svet. Z ustvarjenjem pa je ta Ljubezen položila v vsako bitje, tudi del Samega sebe, del svoje božje Dobrote. Zato vsako bitje, izšlo iz božje stvariteljske ljubezni, nosi v sebi značilnosti te ljubezni. Človek pa, kot najpopolnejše ustvarjeno bitje, ima od Ljubezni ne samo življenje, marveč tudi zmožnost življenje dajati drugim.

Ljubezen ga je torej pridružila svojemu stvariteljskemu delovanju. Blagor očetu, ki je, pozoren klicu narave in milosti, bil podpora, voditelj, vzgojitelj ter orodje božjih namenov!

Blagor materi, ki je molila, delala, svarila! Ali ni bila nositeljica milosti?

Pomoč in blagoslov, ki sta ga dajala, ali ni bil iz Ljubezni? V Ljubezni bosta zopet našla, spoznala in objela svoje sinove, svoje hčerke, tudi tovariše srečnih in težkih dni.

V Ljubezni Vaju čaka luč, veselje, ker sta, zvesta, skupno in v Ljubezni pozabljala sama sebe ter vsa pokorna gledala uboštvo v Betlehemu in Nazaretu, na krvaveče rane tam na Kalvariji, ter sta s svojo skrbjo in z vso svojo ljubeznijo skušala izklesati nekaj biserov, nekaj tistih lilij, iz katerih je spletena krona izvoljencev, ki pojejo pred božjim prestolom! . . .

Vera:

NEROJENI TOŽIJO

Joj, kaj si naredila,
nesrečna mati moja,
pod srcem umorila
je mene roka tvoja!

Brez luči in življenja
bom, mati, večno plakal,
nesrečen odrešenja
zaman na veke čakal.

Zakaj, nesrečna žena,
si ta poklic izbrala,
če žrtev in trpljenja
si se v zakonu bala?

O strašna, strašna, mati,
je tvoja hudobija,
spokorno vsak dan prosil,
naj reši te Marija.

Vera:

DRUŽINSKA LJUBEZEN

»Mamica, zakaj je očka
ves zamišljen vsaki dan?
Ali je na koga jezen,
ali morda je bolan?«

Očka še sedi pri mizi,
tisoč muči ga skrbi,
kruha išče vsej družini,
ki nikjer ga najti ni,

»Očka, moj otrok, ni jezen,
tudi ni nikdár bolan,
tebi le deli ljubezen,
zate dela noč in dan.««

»Očka!« zdaj otrok zakliče,
»zame delaš dan in noč, —
vsi bodite zdaj za priče, —
tebe ljubim na vso moč.«

Očka svojega objame,
roč odžene mu skrbi,
očka ga v naročje vzame:
»Moj otrok,« mu govori.

Vera:

ZIMA BREZ NADE

Zunaj hladna burja brije,
sneg odeva vse poljane;
v mrzlo sobo sonce sije,
v srcih dveh odkriva rane.

»Zebe naju,« vzdihne žena,
»sama sva na stara leta,
dolgo že sva poročena,
smrt samo se še obeta.«

»O, da koga bi imela,
ki bi ljubil zvesto naju,
mislim, da že tu živela
srečno bi ko človek v raju!«

»Ker sva se otrok branila,
zdaj od vseh sva zapuščena,
raj na zemlji izgubila,«
s starim možem plaka žena.

Gregor Mali:

IZ DRUŽIN VEJE SMRTNI DIH

Vihar je zadivjal med nami. Stebri družinskih svetišč se rušijo. Pod smrtno koso bele kuge so tudi pri nas začeli padati in veneti nedolžni otroški cvetovi. Za Berlinom, Parizom, Londonom, Petrogradom, Njujorkom, glavnimi mesti mogočnih, več milijonskih narodov, je začela hoditi tudi Ljubljana, srcé našega majhnega enomilijonskega naroda. Lani so ji mizarji stesali več mrtvaških rakev ko rojstnih zibelk. Kakor v Ljubljani, tako ima bela kuga tudi po drugih manjših slovenskih mestih obilno žetev. Tudi naš slovenski narod že objema smrt. Ali ni tudi tvoja sveta dolžnost, žena in deklé, da svojemu narodu ohraniš življenje?

Vsak narod, ki hoče, da se ohrani in množi, mora posebno skrb posvečati družini. Iz družine prihaja na narod blagoslov ali prokletstvo, življenje ali smrt, rešitev ali pogin. Kakoršne bodo družine, takšen bo narod, takšna država. Le družina more človeku ohraniti življenje in mu dati pomoč, da se more telesno razviti in živeti človeka dostojno življenje. Prvo družino je ustanovil sam Bog tedaj, ko je ustvaril Evo, jo pripeljal k Adamu, ju blagoslovil in jima rekel: »Rastita in se množita in polnita zemljo.« Dal jima je važno naročilo, naj skrbita za rast in množitev človeškega rodu. Prav to skrb morata sprejeti vsak zakonski mož in žena, ko ustanovita družino, če hočeta živeti po božji volji. Deliti in ohranjati življenje, to je najvažnejši namen družine. Bog je torej poklical moža in ženo v svojo stvariteljsko delavnico, da sodelujeta pri stvarjenju novega človeka, mu ohranjata življenje in ga po smrti spet izročita Stvarniku. Toda kljub temu, da je dal Bog starem tako velike pravice, jim svobodne volje ni vzel. Zato morejo starši po njegovi volji živeti ali se ji upreti, življenje otroku ohraniti ali ga uničiti. Zakaj govorimo o beli kugi? Zato, ker so oni, ki jih je Bog poklical v svetišče življenja in ljubezni, stopili v službo smrti in sovraštva. Uprli so se Stvarniku. »Ne bomo ti služili!« kličejo. »Mi sami hočemo biti gospodarji nad življenjem in smrtjo svojih otrok!« Predrzno posegajo v zakon v božje pravice, preprečujejo spočetja novih človeških bitij in jih moré. Med njimi so tudi naše matere, naše slovenske žene. Zato se rušijo družinska svetišča, zato umira otroški smeh in blagoslov, zato tudi naš narod gleda s strahom v bodočnost. Prazne bodo naše cerkve, prazne šole, prazni kmalu domovi, ako naši očetje in matere ne bodo zapustili brezsrečno službo smrti in se vrnili skesani v službo volje božje, ki je, da se človeški rod ohranja in množi po svetem, Bogu posvečenem družinskem življenju.

Prva, ki mora družino spet izročiti volji božji, je poklicana žena. Brezbožnost in razuzdanost je privedla današnjo »napredno« ženo, da je pozabila na Boga in na svoje materinstvo in vzljubila bolj temo ko luč, bolj smrt ko življenje. Žena in mati mora vrniti družini vero in življenje po veri, ki je najboljše orožje proti Onanovemu in Herodovemu grehu.

Če hočemo, da bo družina spet svetišče, je treba poskrbeti, da bo vsaka deklé, ki jo Bog kliče v zakon, pripravljena vse žrtvovati, tudi življenje dati, da podari življenje otroku. »Tvojo lastno dušo bo presunil meč,« je govoril starček Simeon Mariji, brezmadežni božji Materi. Materinstvo je poklic žrtev, odpovedi in trpljenja. Tista žena, ki vstopi v zakon zato, da je preskrbljena, da se ji dobro godi, da ji drugi strežejo, ne more biti nikoli dobra mati. Zato naj v ta poklic ne stopi nobena dekle, ki hoče le zakonskih pravic, noče pa sprejeti žrtev in dolžnosti, ki jih njej nalaga materinstvo. Kakor mora biti pripravljen vsak duhovnik dati življenje, da reši dušo bližnjega, zdravnik žrtvovati lastno zdravje, da reši življenje svojega brata, tako mora biti na te žrtve pripravljena vsaka deklé, ki hoče stopiti v zakonski poklic. Le tista deklé, ki se zna sebi odpovedati in za druge žrtvovati, bo postala dobra žena in mati.

Če hočemo narod obvarovati smrti, moramo zakonu vrniti zakramentalno svetost. Družine morajo postati spet svetišča. Ponos in upanje naroda so one družine, ki imajo matere, ki so v revščini in bedi vzgojile veliko otrok in zanje darovale življenje.

Morda kliče tudi tebe, deklé, Bog v materinski poklic. Kakšna mati hočeš postati? Ali delivka življenja in upanje naroda ali morivka nedolžnih otroških cvetov? Bodi delivka življenja!

Vsem naročnicam in naročnikom, čitateljicam in čitateljem, poverjenikom in poverjenicam, pospeševalateljicam in pospeševalateljem in tudi vsem sodelavkam in sodelavcem žele milostipolne božične praznike in blagoslovljeno novo leto 1936

KONZORCIJ, UREDNIŠTVO IN UPRAVA VIGREDI

Vera:

OSKRUNJENO SVETIŠČE

Bog je hotel, da družina
je ljudém svetišče,
da življenja in ljubezni
bila bi žarišče.

Oče, mati in otroci
združeni v družino
naj potujejo v ljubezni
v večno domovino.

Toda mnogo staršev
je Boga zavrglo
in v zakonu svojem
volji tej uprlo.

Mnoge že družine
niso več svetišča
ampak brez potomcev
strašna le morišča.

Smrt s koso je zamahnila, —
venejo cvetovi, —
smeh otroški zamorila, —
prazni so domovi.

Ali tudi vé med njimi
ste, nesrečne žene,
ki ste materinski službi
vedno posvečene?

Peleasa:

STRMA POT

Moja draga Melisanda!

V zadnjem pismu me prosiš, da Ti orišem pot, ki me je preko strmin in prepadov, kjer je noga večkrat omahovala, privedla v naročje matere Cerkve. Posežem naj torej nazaj v tisto dobo, do tistih ur, ki pridejo z venci in odnesejo zmago. Glavo klonim pred visokim poletom Tvoje plemenite duše, pred silo pravega ženskega in materinskega srca, pred značajem, izklesanim v trpljenju, pred učenostjo in izkušenostjo zdravnice, ki najboljši del samega sebe posveča ženi, v blagoslov sedanje in bodoče generacije:

»Prišel je dan, kateremu je veljalo dolgih tednov vse moje hrepenenje. Sledeč stoletni tradiciji, so mi naredi črno obleko ter me peljali v grad Zvezdni Kamen, tam nad Vojnikom. Danes je ta grad ves v cvetju, park okrog njega lepo urejen, velika vhodna vrata okrašena z zelenjem. Pravkar se je pripeljal poslednji gost, le pastorja Staubigerja še pričakujejo. V grajski kapelici ima danes poročiti poslanikovo hčerko Ano Marijo in konfirmirati sina Ditmarja in mene.

Pred gradom se ustavita dva črnca, vprežena v elegantno kočijo. Mlad fant, pastorjev sin Valdemar skoči iz nje, takoj za njim izstopi visokorastla dama, ki hoče pomagati svojemu možu, ki mu je desna noga ohromela. Že pa je pritekkel iz grada sluga in pastorja povedejo v prvo nadstropje.

Ker je med gosti tudi nekaj tujcev iz Nemčije, traja predstavljanje in pozdravljanje dokaj časa in Valdemar porabi to priliko in mi šegavo reče:

»Da si par let mlajša, Senta, bi te konfirmiral jaz.«

»Mar naj počakam, da ti tam v Bernu, kamor nameravaš po gimnaziji, dajo za to dovoljenje?« mu smehljaje odgovorim in obrnivši se proti Ditmarju:

»Veš, Ditmar, zadnjič mi je Valdemar zaupal veliko skrivnost. Danes ti jo smem razodeti, ker je dan velik in ker je tudi sam navzoč. Premisli, pastor namerava postati! Mi vsi, ali vsaj jaz, sem mislila, da bo on nekoč sloviti germanist. Ali še veš, kako je bilo takrat, ko je napisal tisto prelepo nalogo »Unsere Schillerfeier«, o kateri je govorilo vse mesto? Zdaj pa mi je nenadoma izjavil, da hoče v poklicu slediti očetu in da gre po maturi v Bern studirati protestantovsko bogoslovje.«

Taki so bili naši pogovori pred tistim velikim trenutkom, ki mi je ostal v spominu bolj živ, nego je bil takrat. Čas, izkušnja in spoznanje so mi ga napravili svetejšega in pomembnejšega. Mejniki je to, ki stoji tam ob vhodu v življenje.

Zbrali smo se v bajno razsvetljeni kapelici. Spredej Ana Marija, edina hči grajskega gospoda, vsa zastrta v prosojno tančico. Poleg nje, na desni, njen izvoljenec, Roland Pruck, industrijalec iz Essena. Poslanik Dr. Artig in moj oče za njima. Venec gostov obdaja zaročenca, midva z Ditmarjem pa stojiva med njegovo in mojo materjo.

Preden se prav zavem, sta oba obreda že končana. Sledijo poljubi, voščila, iskrena in v srce segajoča. Za sklep slavnosten obed. Ne bom Ti govorila o finih damastih, o brušenem steklu, srebrnih in zlatih posodah, niti ne o izbranih jedilih, ki so grajski gospej in njenim pomočnicam v zadnjih dneh dajale mnogo misliti, niti Ti ne bom opisovala dragocenih oblek, ki so prinesle salonom v Parizu lepe dobčke. Povabim te rajši, da se za hip vrneš z menoj v grajsko kapelico, kjer se je danes srečalo dvoje pomladi: ena, ki se razcvita, druga, ki je že v polnem cvetu. Ena, ki v življenje šele prihaja, druga, ki je prvo pot že prehodila in stopa zdaj na novo, toda ne več sama, marveč z njim, ki ga je izvolilo njeno srce, ki bo odslej vezano za vso dolgo večnost. Tu je pravkar govoril pastor Staubiger besede, ki so za Ano Marijo in Rolandom veljale tudi Ditmarju in meni. Kaj nam je govoril, ne vem, zakaj lučka, skrivnostno brleča tam na desni steni

poleg oltarja, je ujela vso mojo pozornost. In od tistega trenutka me ni več zapustila . . .

Popoldne gostje jamejo zapuščati grad. Novoporočenca sta se odpeljala v Celje, da od tam z brzovlakom pohitita v sončno Italijo. Kar je v gradu inozemcev, so legli k počitku, medtem pa sva z Ditmarjem spremila gospo poslanikovo in mojo mamo v park. Valdemar, čigar starši so se pravkar odpeljali, se je pridružil nama. Nocoj hoče ostati pri Ditmarju. Saj sta bila nekoč sošolca v gimnaziji in oba odličnjaka. In o Valdemarju je šel po vsej gimnaziji sloves, da piše najboljše naloge. Ditmar se je vrnil iz zavoda, ki ga že tri leta obiskuje tam v prijaznem mestu ob Donavi. Vsako leto prihaja v počitnicah na grad s starši, ki bivajo zdaj tu, zdaj tam, vedno pa v inozemstvu. Grad je Ditmarjev rojstni domek. Letos je končal šesto gimnazijo in že sanja o slavi, o daljnjih deželah, katerih marsikatero že dobro pozna. Govori šestero jezikov, ukvarja se celo s slovenščino, ki pa mu dela ne malo preglavic. Nikoli ne ve, naj li reče: Imam »svoj« ali »moj« klobuk.

Poslanikovo gospo je slavnost zelo prevzela; ločitev od hčerke ji je bila težka, dasi dobro ve, da jo je izročila vrednim rokam, in da je ime Pruck znano ne samo po Nemčiji, marveč tudi po vsej Evropi in še onstran morja. Moja mama jo tolaži ter jo skuša prepričati, kako zelo je to vloga matere, ločiti se od svojih otrok.

»Poglejte,« tako ji pravi, »moja Senta se mi je že popolnoma odtujila, ker je pač vedno pri stari materi in teti. Stara mati ne more biti brez nje in moja sestra Frida jo naravnost obožuje. Kaj bi bilo, da jima tega otroka vzamem seboj v Gradec? In vendar bom to nekoč morala storiti. Opažam namreč, da si otroci med seboj postajajo tuji. Ostali štirje so pač vedno pri meni, ta pa je že od rojstva vedno v Castel Crisis, ki je slišal njen prvi krik in videl ter gledal njen prvi nasmeh.«

Medtem sta Ditmar in Valdemar odšla nabirat cvetja in zelenja. Obe dami sta sedli na klop tam pod veliko smreko s povešenimi vejami. Zdi se, da so ob njenem prihodu utihnili ptički, le muhe še brenče in tam na trati se sonči še par kobilic.

»Vse je končano,« povzame gospa poslanikova, samo spomin bom hranila bogat, ki mi bo tam daleč na severu sončil prihodnjo zimo, prvo brez Ane Marije, mojega toplega žarka. Ditmar se bo vrnil v zavod, moj mož bo v uradu po cele dneve, posebno sedaj, ko

je od spomladi sem vse tako napeto tam na Balkanu. Sicer pa ima Ditmar samo še dve leti, pozneje bo nadaljeval studije tam, kamor nas bo povedla usoda. Upam pa, da bo moj mož obdržal mesto, ki ga ima.«

Tako je govorila dobra gospa in dva velika bisera sta se zasvetila v njenih očeh, nato počasi našla svojo pot preko še svežih lic. Gospa poslanikova je bila angleškega pokolenja, v njenih žilah pa se je pretakala tudi grška kri. Rodila se je v Atenah, tam zgodaj osirotela, prišla nato k sorodnikom na Angleško, kjer se je, še zelo mlada, seznanila s takratnim tajnikom pri avstrijskem poslaništvu v Londonu. Ta je bil takrat na tem, da prevzame posle konzula v Frankfurtu ob Meni. Poročila sta se in mlada žena mu je sledila v Nemčijo. Konzul je po svojih sorodnikih podedoval grad Zvezdni Kamen in odtlej je družina prebila počitnice vsako leto v naši sosesčini. Tam sta se rodila oba otroka Ana Marija in Ditmar. Ko je bil ta star 10 let, je oče nevarno obolel in nastanili so se za dve leti na Zvezdnem Kamnu, odkoder se je Ditmar vsak dan vozil v gimnazijo v Celje. Tam sta bila z Valdemarjem sošolca.

Hoteč prikriti svojo bol, prične zopet gospa poslanikova:

»Da ste pred par dnevi slišali, kaj mi je gospa Staubiger pripovedovala o svojem Valdemarju, to bi se bili smejali: »Ko je bil ta še droben otrok,« je dejala, »še za stare cerkve, ki je bila skupna njihovemu stanovanju,« — saj veste, tam, kjer je bilo nekoč tudi naše pokopališče, tik za dijaškim domom. »Tam je ta otrok v prvi mladosti užival grenkost in radost poklica, kateremu se hoče posvetiti. Na vrtu se je vadil v govorništvu. Vzemši širok materin predpasnik, stopi na zaboj, prikliče nekaj kokoši, jim nameče drobtinic in prične: »Meine liebe Kirchengemeinde!« Zveste živalice ga verno poslušajo, dokler jim mali pastor meče drobtinic. Ko pa teh zmanjka, ga brž zapuste. Dobri otrok je moral zgodaj spoznati, da je ornat lepo, toda težko oblačilo,« je še pristavila gospa poslanikova.

Tedaj prihitita Valdemar in Ditmar, noseč cvetja in zelenja, da ga nataknetta Flori in Lizi, s katerima je pravkar prišel naš Miha, da nas popeljeta domov. Za njima prideta tudi gospod poslanik in papa.

»Dora,« reče ta moji materi, »domov bo treba, saj veš, da moram še nocoj v Gradec, kjer me za ponedeljek čaka važna razprava.«

Zopet sem sama v svoji sobici v Castel Crisis. Občudujem darila, ki so mi jih danes poslali sorodniki, prijatelji in znanci. Na

drobnem ovitku spoznam pisavo prijateljice Konstancije. Urno ga odprem in v roko mi pade majhna slika z napisom:

»Veselje, pripravljeno bratu, se vrne v lastno srce!«

12. IX. 1912.

Tvoja Konstancija.

Na sliki zrem malega berača, ki vzdolž stene sedi na goli zemlji. Vse na njem izdaja bedo: cunje, v katere je oblečen, košarica in vrč poleg njega. In ta obraz njegov, k tlom sklonjen, žalosten in ves potr! Slikal ga je Murillo, o katerem mi je teta pripovedovala, da je živel v zlati dobi Ludovika XIV., tedaj, ko so umetniki najrajši predstavljali kralja in velikaše sedemnajstega stoletja. Sliko položim na mizo, oči zaprem in se zamislim. V duhu že objamem prijateljico tam v soseščini, ki je danes radi mene morda trpela. Koliko sem prosila staro mamo, teto Frido, in ko je prišla mama, tudi njo, da smem na konfirmacijo povabiti tudi Konstancijo!

»Dobra deklica je,« sem jim ponavljala, »in jaz jo imam tako zelo rada.«

Ob meni bi se bila Konstancija počutila dobro, kaj so mi mar poslanikovi? Da je odločevala moja mama, bi bila tudi gotovo uslišana. Čemu so me peljali v Zvezdni Kamen, ko bi bilo lahko vse drugače!

S Konstancijo, sosedovo hčerko, sva takrat končali IV. gimnazijski razred v Celju, kamor sem se jaz vsak dan vozila. Danes je Miha zapregel Floro, jutri Lizi. S Konstancijo sva bili edini dijakinji med 25 dijaki. Po šoli sem jo rada obiskovala. Skupaj sva se učili in skupaj delali naloge. V njeni hiši ni bilo izobilja, dasi je imel oče lepo državno službo in dasi so imeli prijazno hišo in obširen vrt, ki je mejil od bele ceste do šumeče Hudinje na našo posest. Le trudoma so pošiljali otroke v šole, zakaj plača je bila pičla, družina pa obilna. Najstarejši se je bil že izšolal, pa je še rabil podpore od doma. Konstancija, najbolj nadarjena, se je poleg šolskih predmetov učila tudi še francoščine, angleščine in še italijanščine, pa naj se je jemalo, kjer se je hotelo. V hiši je kraljevala najskrbnejša žena in najboljša mati, ki je poleg svojih malčkov vzgajala še dva cveta, majhna in drobna: hčerko in sinčka svoje svakinje, ki se je, kot žrtev materinstva, stalno borila z življenjem in smrtjo.

Meni je bila Konstancija tedaj vse. Ljubila sem jo in spoštovala sem njeno vero. Vendar danes je nisem smela povabiti. Stara mati

je smatrala za neprimerno, da bi ta katoliški otrok prišel v čisto našo družbo.

Če danes mislim na tiste prve dni svoje mladosti, katero vsak dan na novo zaživim v svojih otrokih, si moram priznati, da je bila moja pač lepša, pa tudi prostejša. Strmelo tam za gradovim hrbtom je bilo moje kraljestvo, košati in mogočni hrasti njegov ponos, smreka ga je zibala in lipa mu najlepše pravljice pripovedovala. In ko sva s Konstancijo, sedeč na brvici, ki je ločila njenih in mojih staršev posest na desno in na levo Hudinje, prisluškovali temu skrivnostnemu pripovedovanju, tedaj so šle najine sanje v nedosežne višave, do nebes so segali najini gradovi in šele tam dobivali jasnejših obrisov. Na obeh lipah, tam ob brvici, katero je že porušila časa sekira, je roj čebel zapel svojo pesem, vonj zrelih travnikov in pokošenega sena nama je udaril v nos in tako sva uživali cvetje in petje in poletje.

Lepo je bilo to življenje tam sredi božje narave. Ko pa sta prihajala še brata in sestri iz Gradca, tedaj nas je redno obiskal tudi Ditmar. Še preden sem vstala, sem že slišala včasih sem od mostu žvižg Ditmarjev, ki je prihajal v mladem jutru.

»Kam gremo pa danes?« je tedaj odmevalo po hodnikih.

»Danes na Landek, kjer straši, jutri v Žički samostan, kjer so vzdani brezbožni menihi,« se je glasil odgovor.

In ko pride nedelja? Je to dan kmetiške družine. Teden poteka med delom, nedelja pa je jasna točka med sivimi oblaki. Možje, žene in otroci tedaj v cerkvi pokleknejo in duh katoličanstva objame njih srca. Žena bo ves teden kuhala, pometala, prala, krmila kokoši in prašiče; možje bodo zopet posegli po orodju. V nedeljo pa se jim odkriva lepota duše, ki se razgali, da diha tem lažje. In kmet in kmetica bosta vso dolgo pot življenja šla skupaj, jokajoča v žalosti, poteča se v trudu, čuječa do ure, ko bosta končno spala tam na vojniškem pokopališču, še v senci zvonika, tako blizu cerkve, da bosta, kakor se zdi, v nedeljo še prisostvovala sveti daritvi in prisluškovala molitvi, čakajoča vstajenja. Okrog njiju pa bo medtem veter majal travo, odnašal veselo petje mladine, dečkov in deklic, pripravljenih, da gredo jutri že isto pot, ki so jo prehodili starejši.

Tisti večer po konfirmaciji pa sem bila trudna, trudna. Še se spominjam, kako sem darila spravila lepo v škatljico, položila malega berača Murillovega na vrh ter se po običajni kopeli spravila v postelj.

Tu skušam zaspati, toda ne morem in ne morem. Zopet in zopet moram misliti na Ditmarja, ki je bil danes tako lep . . .

»Ta otrok, poln radosti in veselja in življenja, zna biti tudi re-sen!« Pa tudi bajno razsvetljena kapelica v Zvezdnem Kamnu mi ne gre iz spomina. Zopet jo gledam. In tam na steni poleg oltarja še brli tista lučka pred podobo žene, ki je žalostna, ah tako žalostna. Ditmar mi je povedal, da tista lučka gori noč in dan, da podoba žalostne Gospe visi v kapelici, odkar se on zaveda, in da jo oče ne pusti odstraniti.

»Služkinje imajo nalog, da skrbe za olje in pa za to, da lučka nikoli ne ugasne,« mi je še pristavil, več pa mi ni znal povedati . . .

Ko v postelji tako premišlujem, opazim, da se je luna že visoko vzpela na nebu in zdaj svojo blede svetlobo že v mojo sobo pošilja. Zdaj pa zdaj se oglasi sova, grajskega stolpa zvesta prebivalka. Preko polja sem iz Ljubečne in Arclina odmeva veselo petje fantov. Vasovali so in zdaj se vračajo domov v pozni uri. Ob vznožju grada, pod mojim oknom, šumi Hudinja in ura na vojniški cerkvi je pravkar odbila dvanajst.

Že me objemlje spanec, ustnice pa še ponavljajo:

»Unser Vater . . . denn Dein ist das Reich und die Herrlichkeit . . .«

Tvoja

Senta.

F. Zupančič:

CERKEV IN LETO

Bojimo se smrti in seveda tudi starosti, ki nima nadaljevanja. Toda, namesto da bi ju oddaljevali iz našega spomina in živeli mirno čas, ki nam je dan, si ju predočujemo vsepovsod, v ugaslem ognju, v obleteli roži, v zahajajočem soncu, v jeseni, ki sledi poletju, v minulem letu in celo v mladem, začenjajočem se letu? Prav res.

Ko smo razmišljali leto, je pustili rasti, starati se in umreti prav kakor človeka, in smo došli do januarja, to je do novega leta — deteta-novorodenčka, vidimo belo odeto ravan in mislimo pač le na mrzlo belo — sivino starosti in si predstavljamo prvi mesec leta že v obrisih patrijarha.

Ne tako Cerkev.

Hči Njega, ki je dejal: »Treba se je vnovič preroditi . . . Preroditi se v otroke,« Cerkev, ki pošilja slednji dan, slednjo uro k oltarju svečenike z mladostnimi izrazi na ustnih; Cerkev, ki zove in praznuje kot rojstni dan svetnikov njihov zadnji zemski dan, ne vpoštevava smrti in starosti kakor mi.

V naš zaton vstaja nje jutranja zarja. Kjer jenja naše življenje, res začenja Cerkvni dan, liturgični dan, ki traja od večera do večera.

Kakor dan, tako teden.

Dolgčas nedelje je pregnala Cerkev. Spominja na prvi dan stvarjenja, ko je Bog začel z delom stvarjenja in ustvaril svetlobo. Kakor teden, tako letni časi: Koncem pomladi, ko oblede rože in odpadajo, evo Binkošti, evo mlado Cerkev, svežo in rožnolično, ki se odpravlja na pot. Konča poletje. Sonce že izgublja toploto, listje že zelenje . . . Ne, nikaka žalost, ampak radost. Ne misli zahoda, ampak vzhoda. Ne smrti, ampak večnega življenja. To je mesec Rojstva. Nativitas tua, Dei Genitrix Virgo, gaudium annuntia-vit universo mundo . . . : »Rojstvo tvoje, o Devica, božja Porodnica,« tako poje Cerkev septembra, »je vsemu svetu oznanilo radosti. Iz tebe je vžšlo Sonce pravice . . . , ki premagujoč smrt, nam je dalo neskončno življenje.« Konča jesen. Noč skoro objemlje noč. Megla, mesto sonca, ju loči nekoliko druga od druge v kratkem intervalu, ki ga zovemo dan. Drevje, opustošeno in nemo, se igra v blatu, ki v njem prepereva trava in listje. Kaj, kdo zabrani smrtne misli? Kdo bi izbrisal nje predpodobo? Cerkev, zopet Cerkev, z vijolicami, z liturgijo svojega adventa, njene pomladi. Cerkev, v predpodo-bi Žene, zvane Vsa Lepa, ki ima pod nogo kačo, strto smrt in venec zvezd ji diči glavo. Hodie egressa est virgo de radice Jesse: »Danes je pognala mladika iz korenine Jeseja. Danes, brezmadežna je spočeta. Danes je strla kači glavo. Aleluja!«

Konča leto. Slepo, zmrzlo kakor kdor ne vidi in ne čuti več sonca, ali je vidi malce samo prosojno, se onesvešča stari patrijarh dvanajsterih sinov. Vse nam svedoči sedaj o smrti . . . In Cerkev? V polnočni temi zadoni v bron, prižge vse luči in poje: »Puer natur est nobis: Dete nam je rojeno; Sin nam je dan, ki ima na rami svoje žezlo . . .« In vse misli vernikov se sredotočijo v zibelki, v življenju, ko stopa staro leto v grob.

Z istim spevom »rojeno nam je Dete«, začenja novo leto. Dete ima osem dni in dajo mu ime. Ime obljub polno: Jezus, ki pomeni Odrašenik.

V nasprotstvu naše neskladnosti, ki vidimo staro v začetku in na koncu, zahod na vzhodu in zapadu, je ta skladnost Cerkve, ki nam nudi v začetek in konec dete in ji je vse leto eno samo jutro.

Toda kaj ima na rami Dete? . . . cuius imperium super humerum eius . . . In kaj pomeni to Njegovo ime Jezus? Žezlo, to vemo, je križ. Ime je naslov nad križem: Jesus Nazarenus Rex . . . In vendar ta vizija ne moti božičnega razpoloženja radosti, ne moti radostnega speva: »Dano nam je Dete, ki ima na rami svoje žezlo . . .«

Kajti križ sedaj ni več križ, ampak je resnično žezlo. Kajti ono Ime sedaj ni več zasmeh in samo za Jude, ampak je v istini vsem ime Kralja.

Kralj življenja: in zato Cerkev ne pozna smrti ali starosti; zato je zanjo leto eno samo jutro.

DRUŽINSKO PISMO

Mnogokrat se družina, bratje in sestre snidejo šele ob pogrebu staršev. Toda tedaj manjka že glavni član družine! In kaj se je med tem časom, ko se člani družine niso videli, vse zgodilo, morda so se bratje in sestre v nekaj letih, odkar se niso videli, drug drugemu že nekoliko odtujili. Blagor onim, ki se morejo vsako leto sniti k družinskemu sestanku! Toda mnogim dandanes to onemogoča ne samo pomanjkanje časa, ampak tudi denarja. In vendar imamo zelo primerno in preprosto sredstvo, da se družinska skupnost med brati in sestrami tudi na daljavo in po smrti staršev ohrani: to je

družinsko pismo.

Brate in sestre je življenje razkropilo na vse strani širne domovine in še izven nje. Družinsko pismo potuje na Gorenjsko, odtam v Maribor, odtam zopet na Hrvaško in v Srbijo in še v Avstrijo. Nedavno sem dala družinskemu pismu obliko in vsebino na ta način, da sem na veliko polo papirja napisala pismo z uvodom, kakor sledi spodaj. Če je družina velika, je treba dveh pol papirja. Pismo zalepim in ga pošljem, po starosti najstarejšemu bratu ali sestri, ta zopet za njo najstarejši sestri in tako naprej. Ko tako po vrsti obišče pismo vse brate in sestre, se povrne zopet k meni. Po kratkem odmoru gre zopet novo pismo na pot in obišče po istem vrstnem redu vse brate in sestre. Seveda napiše vsak član družine novo ovojnico. Torej uvod:

S smrtjo matere smo popolnoma izgubili rojstno hišo. Središča družine sedaj ni več. Bojim se, da se bodo vezi lepega družinskega življenja še bolj zrahljale. Naša dobra mati je vedno stremila za tem, da so bila poročila njenih otrok, ki so živeli že izven rojstne hiše, vsem dostopna. Na ta način smo bili vseskozi v najtesnejši medsebojni zvezi. Kako lepo bi bilo, če bi mi, bratje in sestre, tudi po smrti staršev zvesto skupaj držali ter bi vsak vsem ostalim povedal, kako se mu godi, svojo žalost in veselje. Mislim, da je to izvedljivo po takem družinskem pismu približno takole:

Družinsko pismo obišče na pol leta vsaj dvakrat vse brate in sestre. Pri vsakem naj ostane približno deset dni. Čimveč bo poročil od vsakega, tem zanimivejše in dragocenejše bo družinsko pismo. Seveda se morejo v takem družinskem pismu staviti tudi vprašanja in izmenjati misli o tem in onem. Lepo bi bilo, če bi se priložile najnovejše slike, lastniku se morejo pri prihodnjem obisku pisma vrniti, če jih ni prilepil na pismo ali označeni sestri ali bratu podaril. Ker naj to predstavlja veliko družinsko pismo, naj pridno sodelujejo tudi svaki in svakinje in otroci.

Vselej je veselje, če prinese pismonoša pismo, ko že po obliki ovoja poznamo, da je družinsko pismo. To je praznik! V duhu vidimo brate in sestre z njihovimi zakonskimi drugimi in otroki zbrane in slišimo njihovo veselo pripovedovanje. Ali ni to lepo? Čitateljce Vigredi posnemajte, potem

boste tudi ve znale ceniti prednosti in veliko vrednost takega družinskega pisma. S tem služite svoji družini, pa tudi narodu in domovini, ki ima na zdravem družinskem življenju največji interes.

Mara Stepanova:

KO ROŽA CVETE .

Čudežno je živela pomlad tam zunaj. Skrivnostno sladko in nerazumljivo, da je bila bolna duša in je umirala od hrepenenja vsled tega nerazumetja. Skozi polodprta okna se je potapljala njena pesem, preko belih zaves je komaj slišno vztrepetala v zelene rože za njimi. Odtod je jeknila kot dih pravljичnega bitja v sinjino sten.

Marijina misel se je utrnila iz sanj. Zazrla se je skozi okno. Od tam je prihajala pomlad, lepa in veličastna kot molitev. Gore v nedogledni dalji so se kopale v mehki sinjini, medli in sanjavi, kot je pogled otroka, kadar se izjoče od nepoznane bridkosti. Deklica je zahrepenela po pesmi gorskega vrelca. Otožna sinjina ji je odpirala zaklade kristalnočistih biserov: Pij, da boš močna! — In zahrepenela je še bolj . . .

Večer je bil. Škrlatna zarja je gorela na zapadu, vzhodno nebo se je vedno bolj bočilo v srebrnomavričnem siju, kot bi vstajal nov dan. V lozah je pelo. Polja so sanjala v zlato nad seboj in sredi večerne tišine je v brezovju za mestom tiho tekla Kolpa.

Bele ovčice so čepele v gori. V rdeči luči si natančno videl njih belino in jo občudoval. Zahrepenel si po nji. Ko pa si prišel bližje, da bi morda ukradel katero izmed njih, si bil razočaran, ni bilo ovčk, beli zidovi so se ti smejali v lice . . . Potem si zahrepenel še bolj. Dvajset, trideset minut morda. Takrat je večer in zvečer je pomlad najlepša, zvečer, ko krvavo rdeča zarja gori in je v brezovju za mestom lepo, da bi človek najraje umrl. — Božja dlan tiplje v bele duše in jih osrečuje.

Ko pa ugasne rdeča luč, ugasne tudi tvoje hrepenenje. Bele ovčke so v gori tako osamljene, da te je skoro strah biti poleg njih. Slutiš nekaj, a ne veš kaj in zbežiš. Tako je naše hrepenenje: hočemo lepote in čistosti želimo, pa zbežimo pred njima, ker nas je strah luči kljub temu, da je tema še strašnejša. In tako vedno hrepenimo in v tem življenju nikdar ne dosežemo tega, po čemer hrepeni srce.

Nad odprto knjigo prirode je veslal mrak. S plahimi prsti so tipale sence skozi vejevje, do oken so se priplazile in še dalje v sobo. Prve pomladne rože so vonjale na mizi. Zunaj je ugasnila zlata zarja, in rdeče se je razlila v sobo. Skrivnostno je gorel kip Brezmadežne in cvetje pod njim je rastlo, rastlo . . . Sredi morja cvetov so žarele Materine oči kakor dvoje zvezd, tolažile so in učile: Pij, da boš močna!

Deklica se je zgrudila pred soho. Rdeča luč je plavala nad njo in drhtela na ustnah, ki so prosile . . .

Zunaj je umiral dan in sinjina gora je ugaševala. Hrepenenje je rastlo za njima in se zgubljalo. Pod oknom je zdrsel korak; hip, dva je zaživelo v tišino in utihnilo v prihajajoči večer. Pritajen šepet pesmi se je zgubil z njim vred; le misel je ostala, misel na onega, ki je šel tod mimo in je namenoma vrgel nekaj zvočnih glasov in zopet utonil v somrak kostanjeve aleje . . .

Marija je vstala; zadnja prošnja ji je zamrla na drhtečih ustnah. Ni mogla več. Pesem pod oknom je zameglila pobožno čuvstvo v njenem srcu in dala mesto drugemu, velikemu in silnemu. Za tega ni vedel še nihče. Še sama sebi ga je hotela utajiti, ker jo je bilo strah in se je bala.

Troje knjig je ležalo pred njo in zlato naslovnih črk je blestelo v rdečem žaru.

— Iz vse svoje duše, iz vse svoje duše, je trepetalo v očeh, misel pa je bila daleč. Blodila je — Bog ve — kje?

Val večera je udaril skozi okno in razgibal zelenje za belimi zastori. Odtod je veslal dalje in se zagrebel v Marijine misli. Spojil jih je s pogledom in ustvaril: Iz vse svoje duše te ljubim! . . .

Tako silno je objela ta misel dušo, da so ji ustnice zadrhtele v besede in se je v očeh užgal skrivnosten plamen.

»Ne, tega ne smem!« je bolno vzkipelo v nji in zrastle v vse kote in še dalje skozi okno v večer . . . Kakor odmev je prihajalo nazaj: Ne smeš, ne smeš! Soj zvezd tam zunaj je žugal, skrivnosten somrak kotov njene sobe je pretil . . . Le Materine oči so bile kakor vedno: mile in božajoče.

»O, Mati moja, vsaj Ti mi ne žugaš, Ti, ki veš, kako mi je!«

Dvignila je roke, rahlo jih prislonila k očem in sklonila glavo. Skozi sklenjene prste so polzele solze in se izgubljale v gubah svetlo-modre obleke.

Spomnila se je vseh podrobnosti zadnjih dni: Kako je šla z doma v službo, kako je iskala stanovanje in begala sem in tja. Takrat je bilo še vse mirno, pokojno . . . Prvi dan je prišla k obеду in se razveselila, ko je videla, da jih prihaja še mnogo. Veselila jo je družba, saj je bila mlada in lepa. Gospodje in gospodične so jo veselo pozdravljali; ona pa se je samo smehljala. Vzljubila jih je takoj, v njihovi sredini je našla nov dom.

Drugi dan je prišla skoro prva v obednico. Samo eden izmed gospodov jo je pozdravil in ji mehko stisnil roko, ko ji je povedal svoje ime. Tega prejšnji dan ni bilo.

»Oj, Janko, da te nikdar nisem videla!« je vztrepotalo v Mariji. »Da nisem nikdar pogledala v tvoje oči, ki so odprle nov svet moji duši in rodile nepokoj v njej!«

In še dalje je rasel njen spomin. V oni minuti se je ustavil, ko ji je ponudil stol poleg sebe in mu je zagorelo v očeh, da je vztrepotala njena duša. Sprejela je njegovo ponudbo in zmedeno iskala z očmi. Že takrat jo je bilo strah in se je bala, a sama ni vedela česa.

In ko se je oni večer razgrnilo z zvezdami posuto nebo nad zasanjano zemljo, ji je ponudil svoje spremstvo. Ni odklonila, dasi je vsa trepetala od neznane bojazni, ki ji ni vedela imena. Nebo s svojim srebrom je rastle v njene oči in pesem pod njim se je zlivala v njeno dušo. Malo je govorila v onih trenutkih, a še iz teh besedi je zvenela boječa želja, da bi bila čimprej sama. Ni slutil fant, da laže sebi in njemu, ker drugače ni smela.

»Vsaj roko mi dajte, Marija, da bom lažje spal,« se mu je utrvalo ob slovesu. V deklici je vzkipelob ob tem spominu. »Janko, zakaj si rekel one besede? Zakaj me nisi pustil v miru! Zakaj pustiš, da tako mnogo govore tvoje oči?«

Rdeča lučka pred kipom je zaplapolala v večernem dihu. Skozi okno so gorele prve zvezde. Žugajoč šepet je prihajal od nekod, v somrak sobe se je pogrezal in iz temnih kotov se je vračal in udarjal v dušo kot težka pretnja: »Ne smeš dvakrat ljubiti!

Ali pa je res to že druga ljubezen? . . . Sredi ugašajočih zarij večera se je rodil jesenski dan. Takrat je bilo tisočero barv v gozdu, stotero pesmi poslavljalajočih se življenj je veslalo skozi ozračje v obledelo sončno luč nad polji. Zadnji rdeči nagelj je takrat cvetel na Marijinem oknu, zadnja lastavica je jemala slovo od ovenelih poljan. Zadnji rdeči nagelj, da. Fant z modrimi očmi ji je odnesel še tega

in z njim vred mu je podarila svojo svobodo. On je želel to in oče njen je hotel isto. Miran ji je podaril prstan s svetlim draguljem in se smehljal v sreči: »Deklica moja, življenje moje!«

Marija se ni čudila. Pripravljali so jo dolga tri leta; iz jutra v večer je rastla vanjo njihova želja, še v sanjah je grabila v njeno dušo in jo osvajala.

In še nazaj so rastli dnevi. Drug za drugim, dokler se niso ustavili v njenem sedemnajstem poletju. Takrat se je začelo.

Vrhovi planin so kipeli pred njo in strastna Sava je hrepenela mimo. In z njo je hrepenela Marija v daljo, preko sinjih gora, za katerimi sanjajo bele zidanice. Otroško hrepenenje je bilo: da bi videla zemljo, kjer mrki Gorjanci čuvajo pradavno bridkost izmučenega naroda, ki s sklonjeno glavo grize v grudo med kamenje in s prsti išče med njim, da skopi zemlji iztrga pest njenega življenja in ga prilije svojemu. Majhen je ta rod in neznaten, z razoranim čelom in stisnjenimi ustnami živi svoje življenje, ki mu ga ne more iztrgati nihče . . . O, belokranjska zemlja in nikdar prebolela boleost tvoje preteklosti!...

Tam je rastla Marijina mladost.

Mati in teta sta sedeli poleg nje. Mislili sta, pa ne tako kakor deklica med njima. Mati je sanjala v bodočnost svoje hčerke in teta je mislila isto. Marije ni motil njiju šepet, le čudila se je, zakaj tolikokrat imenujeta ime sosedovega študenta. Pa se ni bilo treba dolgo čuditi. Ko je odšla mati domov, je teta storila svoje.

»Marija, Miranu si všeč,« je odkrila. In deklica je zvedela za načrt svoje bodočnosti. Žarka rdečica njenih lic je izdala, kako bela je bila še njena duša. Teta se je smejala tej odkriti zadregi svoje nečakinje in končno se je zasmejala tudi ona — otrok.

Odslej je bilo vse novo. Polno je bilo njeno okno rož, sveže vrtnice so vsak dan krasile njeno mizo. Miran je v zgodnjih urah vstajal, izbiral cvetje in trgal še vse rosno in mlado popje, tako nežno, kakor je bila mlada ljubezen, ki je žgala v njem. Miran, fant s temnimi kodri in modrimi očmi je ljubil cvetje, je ljubil kraljico rož — Marijo.

Deklica je čutila novo življenje radi cvetk, ki jih je prinašal on, radi njega samega pa ni čutila nikake spremembe. Bil ji je kakor brat; drugega imena ni vedela svojim čuvstvom napram njemu.

Minuli so dnevi, vrnila se je. S seboj je odnesla prekrasen šopek in vso njegovo čudovito močno ljubezen. Ona pa mu jo je vračala

samo toliko, kolikor je potrebuje brat, ko se poslovi od sestre. Pa kaj, to je bilo brez pomena! Očetova želja je bila Mariji zapoved in lahka je bila njena izpolnitev, dokler mlado, neizkušeno srce ni postavilo druge, velike in silne, da bi prestavila gore in prebredla sinji ocean . . .

(*Dalje prihodnjič.*)

»Našli boste dete, v plenice povito in v jasli položeno.«

(Evangelij pri polnočni maši, Luka 2, 1—14.)

Beloglavec-Kranjc Draga:

NOVO LETO

Nad sivobelim mestom
se vzpenja sivobel obok;
ljudje postajajo po cestah;
tu, tam, se stisne dvoje rok.
»Prav srečno novo leto!«
»Vam tudi mnogo sreče!«

Mokroten mraz do mozga seže.
Na drevju ivja čar trepeče.
Zvonovi zabrne; nad mestom
v valovih plavajo glasovi,
zajamejo vsa srca, da drhte:
»Svoj blagoslov daj sreči novi!«

Peleasa:

ATENAJSJA CLÉMENT

častna občanka mesta Friburga in generalna podpredsednica
Društev za varstvo deklet

(Ob njeni obletnici smrti.)

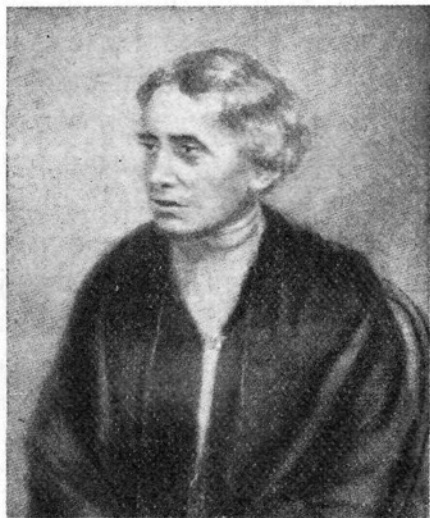
Friburški časopis »*Liberté*« je dne 8. februarja 1935 poslal meščanom tale klic:

»Otroci, ki vas je oblačila, brezposelni, ki vas je hranila, bolniki, ki vas je negovala, mestni ubožci, vi vsi, ki ste žlahtni kameni krone, katero edino bi bila nositi hotela, prihitite k njenemu grobu, da bo njen pogreb prostovoljni izraz in dokaz hvaležnosti naroda, ki mu je darovala najboljši del svojega življenja!«

Prijateljske roke so mi poslale en izvod »*In Memoriam Mlle Athénais Clément*«, kjer čitam na prvi strani: »Družina in najboljši prijatelji Atenajse Clément so mislili, da bi ta zbirka člankov, pisem in odlomkov pisem, mogla še podaljšati blagonosno delovanje drage rajne. Njenim dragim, vsem tistim, ki jih je poznala, ljubila ali zadolžila, njenim sodržavljanom in še tolikim drugim dušam, pa naj bodo v dragocen spomin, morda vzgled, poln zahtev sicer, ali uspešno vzpodbudo.«

Te vrstice mi narekujejo, da napišem življenjsko delo žene, katere smrt tudi naše Društvo za varstvo deklet še objokuje. Umrla je 6. februarja t. l. nekaj minut po dvanajstih v Friburgu.

Gospodična Clément se je rodila 1869 v Romont-u v Švici. Pri krstu so ji dali ime Atenajsa Lucija. Po svoji botri je obdržala prvo ime. Ker ne pozna svetnice tega imena, ki ga je nosila nekoč neka bizantinska princezinja, sprejme kot patrona svetega Atanazija, ki ga Cerkev obhaja 2. maja. Otrok podeduje po očetu in po materi odlične čednosti in sposobnosti. Oče se je odlikoval v pravnih vprašanjih, mati ji dá neupogljivo voljo in neustrašenost. Materini sorod-

niki, predvsem njen brat, advokat Girod, si je v javnem življenju pridobil velikih zaslug in friburška univerza ga je odlikovala z doktoratom honoris causa. Atenajsina mati postane zgodaj vdova. Ker ni ma zadostnih sredstev za vzgajanje svojih troje otrok, katerih najstarejši, sedanji sloviti zdravnik in poslanec, dr. Gustave Clément, šteje komaj tri leta in najmanjši se rodi šele mesec dni po očetovi smrti, se ta junaška in plemenita vdova ne ustraši. Dasi stara čez 40 let, gre med dijake, jame študirati, napravi izpite ter dobi službo pri prošt-nem uradu v Friburgu. Tako se družina naseli v Friburgu. Toda plača je pičila. Tako Atenajsja zgodaj spozna ne ravno pomanjkanje, pač pa hodi, kot droben otrok že, v tisto trdo šolo življenja, kjer se mora vedno gledati na vsak tudi najmanjši izdatek.

Po končani ljudski in srednji šoli postane učiteljica ter gre za eno leto v Nemčijo, kjer se v zavodu Gutenberg izpopolni v nemščini. Vrnivši se v domovino, prične s privatnim poučevanjem. Tako v svoji prvi mladosti — komaj 17 let ji je — podpira mater, ki ji je njena podpora dvakrat dobrodošla, zakaj njen odlični sin, dr. Clément, je med tem pričel s studiranjem medicine. Tej mladi učiteljici, ki je svoji lepi kiti povila v čop, da izgleda starejša in resnejša, se kmalu odpro vrata vseh patricijskih hiš v Friburgu, zakaj hčerke teh družin ne obiskujejo vzgojnih zavodov. (Tudi danes ima v Švici pri-vatni pouk prednost pred šolskim.) Pozneje dobi gdč. Clément mesto učiteljice na višji dekliški šoli v Friburgu. Toda že po desetih letih napornega dela jo napade bolezen in primorana je, da službo pusti in gre iskat zdravja v planine. Tukaj, v postelji ali v naslonjaču, misli na društva, katerih središče je bil Friburg. Zanima se za mlada de-kleta, zaposlena po hotelih tega gorskega zdravilišča. Te odteguje nezdravi družbi in kvarnemu razvedrilu s tem, da jih v njihovih prostih urah zbira okrog sebe.

Prvo društvo, ki kliče gdč. Clément kot sodelovalko, je Društvo za varstvo deklet, ustanovljeno v Friburgu 1896. Tega podpira s svojim delovanjem že v prvi uri. Kmalu doseže priznanje pri raznih narodnih odborih tako, da jo leta 1912. ob priliki kongresa v Turinu, izvolijo za generalno podpredsednico, katere nalogo zvesto vrši do svoje smrti. Društvo najde v tej neutrudljivi delavki toliko opore, da se njegove seje vrše često ob njeni bolniški postelji.

Njeno nežno materinsko srce sanja kmalu o dečjem domu. Oskr-beti hoče malčke, katerih matere so primorane, da jih prepuste ali

sošedom, ali ulici ali pa samim sebi. Že 1898 se te njene sanje uresni-
čijo. Odtlej pa se ti domovi množijo pod njenim budnim očesom,
njeno neumorno roko in materinskim srcem. In njeno ime je z zlatimi
črkami zapisano v zgodovini vseh teh domov. Vse globlje pa je ime
Atenajse Clément začrtano v srce Njega, ki je videl, gledal in štel sle-
herni korak te junakinje krščanske dobroteljnosti. Velika industrij-
ska podjetja, kot n. pr. Cailler in dr., tovarna čokolade, se jamejo
obračati na njo, da ustanavlja domove za njihove delavke.

Njene rodne hčerke so tudi razne gospodinjske šole v Friburgu
in njega okolici. Isti v Friburgu gre čast, da je bila sedež prvega
mednarodnega kongresa gospodinj. Prav tako je sad in cvet njene
dalekovidnosti, požrtvovalnosti in neustrašenosti »Maternitas« v Bel-
faux, kjer mlade žrtve nevednosti ali slabosti v vsej varnosti čakajo
težke ure. Temu zavodu je pridružila tudi šolo za otroke teh nesrečnih
mater. Danes vodijo ta zavod sestre sv. Karola. Tudi bolnikom hoče
biti pomočnica in tolažnica. Pripraviti jim hoče pomočnic za vsako
uro dneva in noči. Zato ustanovi šolo za bolničarke (strežba bolni-
kov je v Švici v privatnih rokah) v Friburgu, ki slovi po vsej Švici in
še v inozemstvu. Otroku hoče oskrbeti čuvaric, zvestih in požrtvoval-
nih, zato jih najprej vzgojuje in to v šoli za takozvane »Nurse«, ki jo
danes vodijo sestre svete Uršule.

Medtem pa je izbruhnila svetovna vojna. Ubogi begunci, zlasti
Belgijci, pridejo to friburško zemljo prosit gostoljubnosti. Gospo-
dična Clément se že zopet žrtvuje. Najprej oskrbi strehe odrastlim.
Tako stopi v pogajanja z belgijsko kraljico Eilzabeto, z belgijskim
poslaništvom in z Rockfellerjevo ustanovo ter doseže, da preko 400
belgijskih otrok dobi zavetja. V teh nad vse težkih dneh se briga
osebno za živež, za šolanje teh razdedinjenih. Ko pa je vojna kon-
čana, jo v Belgiji čaka lavorjev venec, s katerim jo hočejo kronati, ko
slave svojo zmago. Toda, kakor tudi jo vabi enoglasno vsa Belgija, se
gdč. Clément njenemu klicu ne more odzvati. Vsa izmučena in bolna
je. Podeljena sta ji reda kraljice Elizabete in odlikovanje viteškega
reda Leopoldovega.

Francija jo skuša oddolžiti za zasluge, katere je izkazala njenim
državljanom pri mednarodnem tajništvu Društev za varstvo deklet s
tem, da ji podeli svetinjo »Reconnaissance française« (francoska
hvaležnost) in prav tako ji sveti oče Pij X. pošlje svetinjo Beneme-

rendi kot znak hvaležnosti za požrtvovalnost, s katero je negovala vojne ujetnike in emigrante.

Vse premalo je znano, posebno pri nas, kaj je mednarodno Društvo za varstvo deklet z generalnim tajništvom v Friburgu takrat položilo na oltar Evrope. Šele, ko najboljši delavci odhajajo v večnost, delavci iz tiste strašne ure, šele takrat smemo za trenutek odgrniti pajčolan in preko mrtvaškega prta čitati nekaj te zgodovine, ki tukaj na svetu ni bila in ne bo pisana, kakor tudi trud, napor in žrtve, katerih je polna, tukaj na zemlji ne bodo nikoli poplačane.

Društvo za varstvo deklet je gdčni Clément globoko pri srcu. Manjka pa ji ustanove, ki bi ščitila padla dekleta in jim prožila roko, da se zopet dvignejo. Tudi to se ji posreči. Vzgojo prevzamejo sestre sv. Frančiška, ki so prave specialistinje v vzgajanju te vrste.

Tudi Dom svete Elizabete v Friburgu, danes last dominikank iz Bregenza, je otrok gdč. Atenajse Clément, prav tako tudi Dom sv. Justina, kjer mladi orijentalci, ki v Evropi obiskujejo visoke šole in univerze, najdejo prijeten in topel domek.

Največ skrbi pa da gdč. Clément ustanovitev Centralnega podpornega in informacijskega urada. Kakor tudi so ji ubožci pri srcu, vendar njen čut pravičnosti ne dopušča, da bi gotovi spretniži dobivali na škodo manj spretnih, pa tembolj potrebnih, podporo od več strani. Ta organizacija, katere pokroviteljstvo prevzame sam škof in dolgoletni prijatelj družine Clément, Mgr. Bovet, danes vzorno deluje in z njo je beračenje skoro praktično izginilo. Vsi prispevki se stekajo v Centralni urad, ki podpore deli. Ta ustanova, pred katero se klanja ves svet, nosi v svojem osrčju ime Atenajse Clément.

Bojuje se pa tudi proti človeka nevrednim stanovanjem ter ustvari društvo »Ljudsko stanovanje«. In »La Paix du soir« (Mir večera), je njena poslednja hčerka. Tej je dala življenje skupno s svojim bratom, dr. Gustavom Clémentom, vodjem kirurgičnega oddelka v kantonski in friburški bolnici. Skupno se zavzameta za uboge stare zakonce, ki naj tudi večer svojega življenja prebijejo skupaj in naj jih loči šele smrt.

Kako zelo je slovitemu zdravniku pri srcu družina in njen zdrav razvoj, nam pričajo njegove knjige, ki jih posveča temu božjemu hramu. Tri zaporedoma so izšle izpod njegovega spretnega peresa: »Le Droit de l' Enfant a naitre« (Pravice nerojenega otroka), »Contre l' Ecllosion de la vie« (Proti razcvetu življenja) in pa »Pour le mieux

connaitre« (Da to boljše spoznamo). V vseh nam iz zdravniškega in gospodarskega stališča govori o zamorjenih cvetovih. Od prve do zadnje strani pa čutimo tudi globoko vero, ki poživlja pisatelja. So to dela, ki bi koristila tudi nam, našim družinam, posebno pa našim materam. Saj je prav pred kratkim klical v svet spreobrnjeni pravnik, zdaj eden najbolj junaških služabnikov in braniteljev Cerkve na katoliškem severu: »Dajte nam knjig, dajte nam mnogo knjig o »družini«!«

Predolgo bi bilo naštevati vsa društva in vse ustanove, ki jim je bila gdč. Clément mati ali pa jim stala vsaj ob zibelki. Omenimo naj samo še, da je delovala tudi v »Frauenbundu« in v »Pro Juventute«, v švicarskem odboru za pobijanje trgovine z dekleti in otroki. Zato je mesto Friburg, ko je odlikovalo njenega brata dr. G. Clémenta, hvaležno se spomnilo tudi njegove sestre Atenajse Clément in ji podelilo isto visoko odlikovanje. Morda je to edini slučaj, da je žena dosegla tako izredno čast.

Dr. Margareta Csaba, poslov. V. Lovšin:

DEKLETOVA POMLAD

Za naša doraščajoča dekleta prinašamo v prevodu prelepo knjigo izpod peresa izkušene ogrske zdravnice. Uvodne besede tej knjigi je napisal znani mladinski vzgojitelj dr. Tihamer Toth.

Matere, te članke položite brez skrbi v roko svojih doraščajočih hčera, kajti ta, ki jih je pisala, pozna, ljubi, razume mladino in ji je njena bodočnost na vso moč pri srcu. To čtivo jih bo ojačilo za življenjski boj, jih ohranilo čiste in napolnilo njihove duše s svetim spoštovanjem pred skrivnostmi življenja.

Opomba uredništva.

I. ZAKAJ SEM NAPISALA TO KNJIGO?

1. KAM GREŠ?

Iz cerkve gredo otroci. V strnjenih vrstah stopajo za lepo, zlato vezeno zastavo. Prvi gredo dečki v praznjih oblekah, za njimi pa belooblečene deklice. Nekatere so oblečene priprosto, druge pa celo s pajčolanom in venčkom na glavi. Pa ni vzbujala pozornosti toliko njihova obleka, kakor njihovi obrazi, njih smehljaj. Ni težko uganiti od kod prihajajo. Od prvega svetega obhajila. Pozorno sem motrila otroke, z ljubeznijo in iskala izraza v njihovih očeh. Rada bi bila govorila z vsakim posebej in ga vprašala: Kam poneseš sedaj svojo čisto dušo, ki je bila ravnokar blagoslovljena pred božjim oltarjem? Kam greš?

Otroci so odšli, toda njihovi žareči pogledi mi žare v duši, ker me spominjajo na druge poglede, ki so tudi nekoč tako blesteli, morda že davno...

Vidim neomožena dekleta, ki še danes z ravno tako čisto blestečimi očmi gledajo na oltar, kot takrat pred več leti, in so se vživele v srečo, katero najdejo samo v veri tako, da so dosihmal lahko pogrešile posvetno veselje. Vidim mlade matere in častitljive osivele matere, ki gledajo svoje otroke in vnuke z zvedavimi in ljubečimi očmi, v katerih je opaziti še danes odsev onega velikega dne, čeprav so mnogo prejokale v urah bridkih skrbi ali tudi se veselile v globoko doživetem človeškem veselju.

Toda vidim tudi črne in mrke poglede, iz katerih govori zgolj trpkost, razočaranje in mrzla sebičnost. In vidim lahkomiselne, puhle, našminkane obraze, nad katerimi se zgražam.

Ko so moje misli prešle od raja otrok do potov odraslih, si mi prišla na misel ti, moja čitateljica. Seveda ti si bila že pred nekaj leti pri prvem sv. obhajilu, toda ne spadaš še med odrasle. Zakaj sem ravno na te mislila? Čakaj, ti bom povedala. Kajti čeprav še nisi odrasla, imaš vendarle samostojne misli in lastne želje, katere skušaš morda skrbno prikriti. Ne moreš jih več tako lahko povedati svoji materi, pa tudi drugim ne, ker se bojiš, da te ne bi razumeli. Stojiš pač pred važnim preobratom svojega življenja. Ali veš to? Ali naj ti povem kaj o tej poti?

2. PREOBRAT

Dokler nisi bila še prestopila šolskega praga, so tekli tvoji dnevi v srečni brezskrbnosti. Dobri starši so vodili tvoje življenje, ni se ti bilo treba ozirati na druge ljudi, besede »dolžnost« še nisi bila slišala. Ko si prvič sedela na svojem malem, ozkem prostoru v šolski klopi, skrbno in boječe nagnjena nad svojo tablico, ali zvezkom, zunaj pa so se drugi igrali in se ti nisi mogla udeleževati, tedaj si tudi doživela, ne da bi slutila nek prehod, kakor danes, ako bereš te vrstice.

Pa se je izplačalo sedeti v šolskih klopeh, ni res? Kaj si se vse učila! In solze prvega dne si že davno pozabila. Takrat je mamica gledala svojo šolarko večkrat s pomilovanjem, toda skrivaj, saj je vedela, da mora iti to

pot. Ali te mar danes gleda z enakimi pogledi? Ona opazuje, da si drugačna, ona te vidi zardevati, naleti na te pred ogledalom; ti ne bereš več pravljič. Zmedena si, ker se je tvoje telo spremenilo, ker si že doživela značilno znamenje svojega ženskega razvoja, svojo menstruacijo (periodo, mesečno perilo).

V tvoji duši nastajajo vprašanja, katerih tvoje ustnice nočejo izpregovoriti. Zato nujno rabiš zanesljivo in dobro prijateljico, ki bo razrešila tvoje dvome, ki bo odgovorila na tvoja najskrivnejša vprašanja in ki bo skušala razvozljati uganko tvoje razvijajoče se ženskosti.

Na tvoja nema vprašanja bi rada v tej knjigi odgovorila. Najbrž pa bo več odgovorov, kakor bi ti vprašanj stavila in mnogo te bo morda presenetilo, ali celo užalostilo in ostrašilo. Listaj pa le vseeno v tej knjigi, ker jaz, ki sem jo spisala, te imam rada, kakor imam rada mladino in skrbim za njeno bodočnost. *Ti si bodočnost!* Neverjetno zelo in mnogo zavisi od tega, kako se razviješ. Da boš, ali modra žena, blagoslovljena z materinskim srcem, na duši in telesu čista in zdrava, plemenita nositeljica sadonosnega življenja, ali pa v močvirju pojemajoča uboga večča.

Beri to knjigo z zbrano pozornostjo. Vse v njej je važno. In sama jo moraš predelati, nihče drugi je ne more za te, še manj, kakor bi se bil mogel kdo prej za te naučiti brati in pisati. Sedaj te bo življenje kovalo in preizkušalo in to je neusmiljeno za vsakogar, kdor odpove.

In ako me vprašaš, odkod vem jaz za tvoje misli, tedaj ti odgovorim: iz svoje ljubezni do vseh mladih človeških otrok, ker sem sama isto pot morala hoditi in iz svojihkušenj kot zdravnica.

MOŽ IN ŽENA

In Bog je ustvaril človeka po svoji podobnosti; po božji podobnosti ga je ustvaril; moža in ženo ju je ustvaril. In Bog ju je blagoslovil in rekel: Rastita in množita se in napolnita zemljo . . .

(1 Moz 1, 27—28.)

Tako nam torej poroča sv. pismo, da je Bog ustvaril človeka v dvojni postavi, kot moža in kot ženo. Oba sta samostojni bitji in zmožna, lastno življenje in lastno srečo izpolniti; pojem: človek — pa tvorita samo združeno in skupno v občestvu ljudi. Skupno sta bila od Boga blagoslovljena, da dasta življenje drugim, ki naj napolnijo zemljo. Doživetje te veličastne stvariteljske moči je po božji volji združeno s tako močnimi in čudovitimi občutki, da je vedno navdušilo velike pesnike.

Stojimo pač pred neko skrivnostjo, katere človeški duh ne more doumeti. Božja dobrotljivost in modrost ni hotela zaupati potrditve stvariteljske moči ljudem, ki so si tuji med seboj, marveč naj mož in žena, ki se združita, tudi doživita, da jima ni noben drug človek bližji. Sveto pismo

naznači to skrivnost skupnosti, ko opisuje stvarjenje. Bog ne naredi Eve iz prsti, ampak iz Adamovega rebra. In ko beremo v svetih listih dalje, tedaj vidimo še jasnejše, da hoče Bog zvezo *enega* moža z *eno* ženo za celo življenje: »Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se bo pridružil svoji ženi in bosta oba eno telo. Zatorej nista več dva, ampak eno telo. Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči.«¹

Navedene vrstice jasno in točno izražajo, da je ta zveza po božji zamisli sveta in polna odgovornosti in da je njen cilj obrnjen na življenje novih ljudi.

Ako bi ljudje doživljali samo težko odgovornost, katera prinaša s seboj to nalogo, tedaj bi jih pač malo poskušalo izvajati stvariteljsko moč in tedaj bi smrt v najkrajšem času opustošila najbolj cvetoče dežele. Človeštvo bi izumrlo. Zato je podaril Bog ljudem za njihove trude in skrbi veliko darilo. To božje darilo je ljubezen, ki pomenja po njegovi volji neizrekljivo veliko srečo za oba človeka, ki sta se za vse življenje zvezala. Ljubezen torej ni sama sebi namen, ni zabava za lahkomišelnih ljudi, ni kako igračkanje, ampak samo protivrednost za vzvišeno in težko usodno nalogo: nove ljudi na svet spravljati in jih pripraviti za samostojno življenje.

Ti, dragi moj otrok, moraš vedeti, koliko je Stvarnik od te naloge poveril ženi. (Dalje prih.)

F. G.:

KAKO NAJ LJUBIM

Draga Marija!

Praviš, kako dolgo si slonela ob onem Pismu iz tujine, ki ga je napisala sestra Gregorija Caritas-Socialis. In bi tudi ti rada pomagala z lučko svoje ljubezni, da bi bilo svetlo v srcih in v dušah; pa bi rada trosila ljubezen v lesenih predmestnih barakah in pomagala v uglednih mestnih hišah — Bog ve, kako je šele tamkaj lahko mrzlo in temno!

Pa ne veš, kako naj začneš. Ali naj morda kar napolniš košarico, pa odideš v poljubno barako, pa ondi raztovoriš svoje darove, jih začiniš s plehkimi besedami sočutja in pomilovanja, pa spet odhitiš dalje? Kaj pa, če te ne bodo tako željno sprejeli, kakor otroci, ki že kar čakajo na Miklavževo obdarovanje? Morda je oče delavec goreč oznanjevalec razrednega sovražstva; potem bo tudi v tebi gledal zastopnico onega stanu, ki »ima« in bo morda z zaničljivo kretnjo odklonil one drobtinice, ki mu jih hočeš podariti ti v svojem usmiljenju. In preišljuješ, kako in kam bi, če bi pred teboj zaprli prva in druga in morda še tretja hišna vrata in bi bila v tistem trenutku najbolj usmiljenja vredna ti, ker bi nikamor več ne upala.

Pa si vendar ti tako lepo zamislila, kako bo, kadar boš hodila od barake do kmečke kajžice in sejala ljubezen . . .

¹ 1 Moz 2, 24; Mat 19, 5; Mk 10, 7; 1 Kor 6, 16.

Zakaj si naenkrat tako zamišljena? Ali hočeš mar odnehati, pa boš dobro delala le tako, da boš po denarni nakaznici neimenovana pošiljala temu ali onemu prihranjeno vsoto? Ko se ti pa vselej sproti dozdeva, da to ni prava karitas; da imaš ti še vse dragocenejše dobrine kakor so kruh in obnošena obleka.

S svojo ljubeznijo bi rada pomagala . . . Kako pa si prav za prav predstavljaš to, draga Marija? Ali ne tako, da povsod, kamor prideš, postane lepo in svetlo? Delavska družina naj bi pozabila na svojo revščino, oče pijanec naj postane trezen in štedljiv, ubogi bolnik naj potrpežljivo prenaša svoje bolečine, brezverna propalica naj se skesa in vrne v Cerkev . . . In to takoj, pa po tvoji zaslugi, da bo potem raj na zemlji.

Dekle, saj to ni prava pot! Dokler boš hodila k najrevnejšim in najnevednejšim in najbolj zapuščenim s takim namenom, da jih hočeš pomilovati, jih učiti in spreobračati, dotlej ne boš žela uspehov. Sleherni človek je kolikor toliko samozavesten, da ne boš našla do njegovega srca, ako mu boš očitala: »Joj, jaz bi nikakor ne znala živeti s tako skromnimi dohodki in in v takem slabem stanovanju; takile razposajeni in pokvarjeni otroci so šiba božja; uboga žena ob takem ničvrednem možu!« In še drugačne misli ti morda roje po glavi in hočejo, da bi jih izrazila vsaj s kretnjami, če že ne z besedami.

Kako naj Ti povem ono, za kar že eno uro iščem besed? Marija, pojediva nocoj na sv. večer k betlehenskemu hlevčku! — Ali ni božje Dete zato prišlo na svet, da bi nam razodelo voljo Očeta v nebesih, naj bomo vsi dobri in sveti? Pa je po skoraj 2000 letih še toliko greha in hudobije na svetu! Pa je vsevedna Beseda le meso postala — v hlevčku, in so bila Njegova prva družčina nevedni, zanemarjeni pastirji in neumna živina. Le kako so upali s toliko ljubeznijo prihiteti k jaslicam in moliti Učlovečenega Boga!

Me pa tako od vrha gledamo na to zemeljsko revščino! Me, v dostojni družini rojene in vzgojene, za vsakdanje potrebe nikdar v skrbeh, ki nam je vera v božjo Dobroto in Ljubezen tako lahka in umevna. In smo nestrpne takoj, če v to Dobroto ne verujejo oni, ki v hlevih prenočujejo; ki od hiše do hiše prosijo hrane, pa morajo še te čakati pred stanovanjem, ker se mi, dostojni ljudje, bojimo smradu in mrčesa; oni, katerim mi niti odgovarjamo ne, kadar nas pozdravljajo ob vstopu v hišo in ko se zahvaljujejo za podarjen petindvajsetparski novc.

Božja Ljubezen je našla prvo prebivališče v hlevu. Me pa bi morda ne upale sestiti na zaprašeno klop v navlečeni izbi; pa bi odklonile jed in pijačo, ker bi se nam ne zdelo dovolj snažno pripravljeno; in bi se nam gnusilo, ako bi delavska žena v materinskem ponosu hotela, da njen mali z mokrim noskom da teti poljubček . . .

Prijazna beseda najbednejšim, ki hodijo od hiše do hiše; čisto preprosto, vprav tovariško vedenje v najskromnejšem stanovanju in v najubožnejši družini: to so prvi pogoji, ako hočemo uspeti s karitas. In še to si moramo zapomniti: ne spreobračati, ne pomilovati, me hočemo ljubiti, a ljubiti bližnjega in ne sebe.

Čeprav obdarovana družina na božične praznike ne bo izpolnila svojih verskih dolžnosti: me jo bomo prihodnji teden spet obiskale in pomagale; čeprav bo delavski oče spet zapil štirinajstdnevni zaslužek: najmlajšemu bomo vendarle plačale v mlekarni mleko; in nesrečno deklico, ki živi v divjem zakonu, bomo vseeno prijazno ogovorile.

»Ljudstvo se mi smili,« je rekel Učenik. Če smo Njegove učenke, potem se smilijo tudi nam: bolj oni, ki v svoji revščini ne najdejo Boga, kakor oni, ki Ga še nikdar niso zgubili; bolj oni, ki radi zemskih dobrin sovražijo bližnjega, kakor oni, ki so zadovoljni v svoji revščini; bolj oni, ki našega dela in ravnanja ne morejo razumeti, kakor oni, ki so nam za vsak dar hvaležni.

In če naše delo ne bi rodilo uspehov? Karitas je ljubezen. Ljubezen pa vedno veruje in vedno upa. Seme ljubezni mora roditi ljubezen in jo bo prav gotovo rodila, čeprav ne takrat, kadar zahtevamo in želimo mi, nerazsodni ljudje.

Da bi to božično pismo Tebi in meni pomagalo do ljubezni!

Francka.

LEPO VEDENJE

U v o d

Vstop žene v obrtno življenje je prinesel s sabo, da je morala izpremeniti na svoji zunanosti marsikatero obliko, ki ji je bila lastna kot ženi.

Sila razmer jo je postavila poleg moža, da dela ž njim.

Obzirnost, katere je bila vajena v domačem krogu, je prešla z njo vred tudi na njeno delavno mesto in je kmalu izpodrinila trde oblike, ki si jih je navzela od svojega sodelavca — moža.

Vemo in prepogosto slišimo, da si današnja mladina ne pusti ničesar narekovati in je v začetku mladinskega gibanja šla tako daleč, da se je odpovedala celo vsem oblikam lepega vedenja.

Hotela je s tem pokazati svojo resničnost, pa je žal tudi marsikaj pristnega odložila.

Ne bo odveč, če tudi Vigred poskusi v letošnjem letu pokazati lepoto lepega vedenja, ki naj bo vnanja oblika za plemenito notranjost.

Veselje in notranja pripravljenost za delo, ki naj ga opravljamo, naj kaže našo vljudnost in jo razlikuje od nekake plahosti prejšnjih časov.

Kakor porablja Cerkev vse umetnosti, da slavi Boga, tako smemo v vihravosti vsakdanjega življenja sebe umiriti z lepoto umetnosti.

Lepota starega veka da našem obnašanju umirjenost in mir, mnogolični barok, jasno veselje, empire pa pravo vero v vse stvari.

Kakor Cerkev v teku časov išče novih oblik za svoje božje hrame, obleko in liturgično posodje, tako moremo in smemo iz množine novega privzeti vse ono, kar nas oblikuje v boljše ljudi, vestnejše kristjane, trdnejše katoličane.

To pa ravno razlikuje delo katoličana od dela drugih: da vse izvira iz njegove najtesnejše povezanosti z Bogom.

Naše držanje bodi veselo in pokončno. Pogled brez vsake bojzani pred človekom, pa tudi prost vsake radoznalosti in koketerije. Naša hoja bodi trdna in ravna, ki se ustavlja vsem krivuljam. Roke pripravljene za pomoč, za varstvo, za nego, za usmiljeno podporo.

V tem smislu ima potem tudi vse naše zunanje obnašanje globlji pomen; je lepa podoba za dragoceno vsebino.

Vnanja oblika kakega človeka more celo vplivati na njegov značaj. Kdor se trudi, da je prijazen in poln razumevanja za ljudi in dogodke časa, mora s tem tudi ljudi in stvari okoli sebe gledati s prijaznim očesom.

Tako moremo s pravilno nego mnogih navad, ki jih lepo vedenje predpisuje, obogatiti tudi notranje s stalno pažnjo in samopremago.

Dr. Lovro Sušnik:

ŽENSKI POKLICI

(Tiskano kot predavanje na socialnem tečaju za žene in dekleta,
ki ga je priredila KA v Ljubljani.)

KAKO SO NASTALI ŽENSKI POKLICI

Od nekdanj so žene poleg ožjega materinskega in gospodinjskega delokroga opravljale raznovrstne druge posle, ne le v hiši, temveč tudi zunaj doma. Da, lahko rečemo, da so marsikdaj pri raznih narodih nosile celo glavno pezo vseh skrbi za preživljanje in oblačenje družine (poljedelstvo, živinoreja, preja, tkanje platna i. dr.), dočim so si moške izbrali lažji del (lov, kupčijo i. dr.); še danes je marsikje na jugu in vzhodu tako. V splošnem je danes od moškega prebivalstva zaposlenega v pridobitnem delu dve tretjini, od ženskega pa ena tretjina, a v vzhodnoevropskih državah tudi več kot ena polovica (45—68%). — In če pogledamo razmere na kmetih pri nas, ali ne delajo ženske istotako kot moški, na vrtu, na polju, pri živini itd. in odpadejo zgolj na moške le najnapornejša opravila, kakor košnja, oranje, drvarjenje, popravila orodja, stavb in podobno? Vprežene so ženske s tem izvenhišnim delom tako zelo, da trpe zato pravo gospodinjstvo pa nega in vzgoja otrok dostikrat vidno škodo. Ženska res podpira, kot pregovor pravi, tri vogle pri hiši. A kljub temu, če se le da znosno živeti, ni nezadovoljna. Znak, da se raznovrstnega dela ne brani in da je tudi sposobna, da ga vrši.

Vendar so se s splošnim napredkom izobrazbe, specializacijo poklicev, delitvijo dela, z mehanizacijo in racionalizacijo življenja stvari v mnogih ozirih spremenile.

Dokler je bilo število prebivalstva še precej manjše in so kmetje kot meščani ob solidnem in mirnem delu lahko živeli ter so tudi delavci dobivali dovolj dela in zaslužka, se žene skoraj niso oglašale s posebnimi zahtevami

za svojevrstnim poklicnim udejstvovanjem, ker ni bilo tolike stiske za obstoj kot dandanes.

V teku časa pa so namreč tovarne prevzele celo vrsto poslov nase, ki so se prej opravljali doma (izdelovanje obleke, mnogih življenjskih potrebščin itd.). Pritegnile so obenem dokaj delovnih moči, moških in ženskih, popolnoma ali deloma v svoj vrtnec, v pospešeni obrat s stroji. Vse to pa za večjo ali manjšo, vedno pa nestalno mezdo. Tako je nastal delavski proletarijat, ki živi izkoreninjen iz domačih tal, od danes do jutri, v znamenju stavk, kriz in brezposelnosti. Tega križevega pota je v veliki meri deležno tudi ženstvo, v kolikor mu je bilo odvzeto doma postransko delo in v kolikor je moralo vsled poplave s fabričnimi izdelki in višjih izdatkov zanje samo iti za zaslužkom v tovarne in se ceneno udinjati nenastitnim strojem ali pa v kolikor so ženske le obsojene v to, da kot žene in matere dele grenko in nestalno usodo svojih mož-trpinov. Ker pa rabijo stroji manj delovnih moči in racionalizacija obratov stalno napreduje, pada tudi delež pri ženskem pridobitnem delu v industrijskih državah na 24%.

Nič dosti boljše se ni zgodilo meščanom-rokodelcem oziroma obrtnikom. Tudi tem je odjedla tovarniška izdelava velik kos dela in s tem kruha. Tudi njihove družine, zlasti žene so to bridko občutile in še občutijo.

Ko je še splošna gospodarska stiska v dolgi vojni in težka kriza po njej zmedla svetovno gospodarstvo, zaprla meje, udarila na meščanstvo oziroma uradništvo, da komaj diha in se bori za življenje — ne glede na veliko število takih, ki so sploh brez posla in služb, — je zajela skrb za preskrbo družin in bodočnost otrok splošnost, ki si hoče pomagati tudi z ženskim sodelovanjem v poklicih.

Problem ženskih poklicev je tedaj zaostri la predvsem akutna stiska današnjih dni. Možje največkrat zaslužijo premalo, da bi dostojno skrbeli za ženo in otroke; zato je tekma za zaslužkom tudi med ženskami čedalje večja. Ne gre torej več le za teoretično razglabljanje, ali je želja žen po gospodarski neodvisnosti na mestu in v koliko so za razna opravila v »moških« poklicih sposobne, v katerih se želijo udejestvovati: dejstvo je, da je potreba tu in z njo se mora računati. Tudi ne glede na to, da zakon in gospodinjstvo ženski nista včasih več glavni, niti edini cilj, zaradi česar bi razvoj šel naprej, tudi če bi se gmotne prilike zboljšale.

Hudo je pa, da se splošno šola in vzgoja na te globoke spremembe nič ne ozira, da ne dela nobene razlike med moško in žensko mladino glede priprave za bodočnost ozir. dela v poklicih, o katerih jih sploh ne orientira. Povsod se forsira delitev dela, šola pa ostaja v svojih učnih predmetih, načrtih in ustroju nadalje skupna in za vse enaka, kakor pred desetletji.

Zato hočemo na kratko pregledati, v katerih poklicih imajo ženske dostop in izgled, ozir. kateri se jim posebej prillegajo.

Da si bomo bolje na jasnem, naj povem, da naj so načeloma ženskam odprti vsi poklici kot moškim in so razen redkih izjem v bogoslovju, sodstvu, vojaštvu (pri nas), težki ozir. nevarni industriji in obrti itd. tudi v

resnici že. Vseeno pa zaradi preglednosti po dejanskem stanju lahko označimo večino poklicev kot skupne, druge kot pretežno moške in tretje kot pretežno ženske.

Stroga meja se kljub faktičnim razlikam med obema spoloma že zato ne da potegniti, ker dejansko v praksi skoraj ni 100% pripadnikov enega spola glede na lastnosti in sposobnosti, temveč je neskončno število stopenj, prehodov itd. — Zависи od odstotka specifično moških ozir. ženskih znakov pri dotični osebi. Instinktivnih (direktnih) tipov je pri ženskah 70%, duhovnih (indirektnih) pa 30%, pri moškhi je instinktivnih 53%, duhovnih pa 47%. Več o tem v mojih »Akademiških poklicih«, mojem članku (V pojasnilo) v »Ženskem svetu« 1933 in dr. Ozvaldovem predavanju v »Učitelju« 1934 (november): »Kuda sa našom ženskom omladinom?«.

(Dalje prihodnjič.)

Ž E N A I N D E L O

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kmečki posli. Z. A. iz M. vprašuje: Kdo je kmečki posel in kje so napisane pravice kmečkih poslov?

Odgovor: Kdo je kmečki posel? V smislu poselskih redov so kmečki posli tiste osebe, ki so najete zato, da opravljajo delo, ki spada k gospodarstvu, t. j. delo na polju, v gozdu, na vrtu, v hlevu itd., ali pa, ki opravljajo poleg teh del tudi razna hišna ali gospodinjska opravila in so sprejeti v gospodarjevo družino, t. j. imajo pri gospodarju hrano in stanovanje, gospodar pa izvršuje nad njimi nadzorstvo, tako, kakor nad svojimi družinskimi člani. Vsak kmečki posel mora imeti svojo poselsko knjižico, ki jo dobi pri županstvu svoje domovinske občine. V teh poselskih knjižicah so napisane pravice in dolžnosti poslov in njihovih gospodarjev in prav je, da si vsak posel ta določila večkrat prečita.

Veljavnost delodajalčevega potrdila. A. vprašuje: Koliko časa pa velja potrdilo delodajalca za Okrožni urad?

Odgovor: Potrdilo delodajalca traja tri dni, t. j. zavarovanec se ne sme javiti pri zdravniku s potrdilom, ki bi bilo staro nad tri dni. Čim pa se je začel zdraviti, potem mu za isto bolezen ni potreba pri-
našati zdravniku novih potrdil.

Mala posojila in podpore za brezposelne nameščence. G. F. iz Lj. vprašuje: Kje do-

bim natančne podatke o malih posojilih in o podporah za brezposelne nameščence, ki jih daje Pokojninski urad?

Odgovor: Podrobno navodilo boste dobili pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. Opozarjam, da so bila ta navodila (pravilniki) objavljena v »Bodočnosti«, glasilu katoliških nameščencev, ki se naroča pri upravi »Bodočnosti« v Ljubljani, Tyrševa c. 29-I.

Plačilo oskrbnih stroškov v bolnicah. T. Ž. vprašuje: Kdo je dolžan plačati oskrbne stroške, ki so nastali z zdravljenjem v bolnici?

Odgovor: Po § 7 zakona o bolnicah plačujejo oskrbne stroške: 1. bolniki sami ali drugi, ki so po zakonu za to zavezani, razen če pristojna občina potrdi, obče upravno oblastvo pa overovi, da ne morejo plačati bolniških stroškov;

2. uradi za zavarovanje delavcev, humanitarni železn. fondi, bratovske skladnice kakor tudi vse ostale zavarovalne ustanove; 3. ministrstvo za vojsko in mornarico za zdravljenje častnikov, podčastnikov in vojakov; 4. ministrstvo za socialno politiko za državne uradnike, invalide in begunce; 5. banovine za svoje uradnike in uslužbence in člane njih rodbin v mejah, predpisanih za državne uradnike in uslužbence.

Po tem lahko razvidite, kdo mora plačati stroške za bolnico.

IZ NAŠIH ŽENSKIH KROGOV

SLOV. KRŠČANSKA ŽENSKA ZVEZA

Ko je naša katoliška prosveta zopet svobodno začela s svojim delovanjem, je tudi Slov. krščanska zveza dobila tisti svoj delokrog, ki ga je pred leti zavzemala. Prosvetna društva prirejajo sestanke, predavanja, igre itd. V okviru Prosvetne zveze se je osnoval poseben mladinski odsek, ki mu je namen zbirati in združevati fante v fantovske odseke in mladenke v dekliske krožke ter skrbeti za vsestransko izobraževalno in vzgojno delo v teh krožkih. Na velikem programu katoliške prosvete pa hočejo vneto sodelovati tudi starejša dekleta in žene. Tisti časi, ko so nam ugovarjali, češ, žena naj ostane doma, kjer ima svoj delokrog kot mati in gospodinja, so minili. Vsi vemo, da bi se reklo to, da brez pomislekov prepuščamo delo za izobrazbo katoliškega ženstva po mestih, vaseh in industrijskih krajih tako imenovanim nevtralnim, bolj brezverskim organizacijam. Ker katoliško ženstvo dobro ve, da v svojem ženskem apostolatu ne sme dopustiti, da bi zašla tudi eno samo dekle ali žena v brezversko okolje, zato velja poziv vsem katoliškim ženam in dekletom, da se oklenejo katoliškega programa.

Ker pa stavi današnja doba velike zahteve na ženstvo, je nujno, da se prav vsaka poleg svojega dela v družini zanima tudi za važna kulturna, socialna in gospodarska vprašanja, od katerih zavisi napredek in blagostanje njene družine, vsega naroda in celotne države.

V prosvetnih društvih so se osnovali odseki za žene in odraslejša dekleta, ki so si nadedli kot program za tekoče leto trojno:

1. da seznanijo žene z njihovimi kulturnimi nalogami, ki so jim dostopne po lastni splošni in gospodinjski izobrazbi, potom vzgoje otrok in družinskih članov, potom pouka, zgleda in tiska, v praznovanju družinskih praznikov in godov, v negovanju družinske skupnosti;

2. da seznanijo ženo z njeno socialno nalogo v družini, sosesčini, vasi, občini in državi, za skrb in blagostanje družine, za razumevanje socialnih potreb in pomoči zanje;

3. da ji pokažejo gospodarske naloge žene, to je razumevanje splošnega gospodarskega in lastnega položaja, ureditev gmotnega položaja z ozirom na hranilnice, združništvo in zavarovanje itd.

Cela vrsta ženskih odsekov, ki so se na novo poživili v prosvetnih društvih se je že prijavilo Slov. krščanski ženski zvezi, ki jim daje vsak mesec podrobnejša navodila za izpeljavo tega programa v tekočem letu. Več takih odsekov želi tudi primernih tečajev za društveno delo, kar jim bo Slov. krščanska ženska zveza kot centrala prav rada ustregla. Zato pozivlja in vabi vse ženske odseke, materinska društva in sploh vse ženske organizacije, naj se čimprej prijavijo za skupno delo, ki jim ga Ženska zveza oskrbuje.

Vse dopise, vprašanja, želje je nasloviti: Slovenska krščanska ženska zveza, Ljubljana, Masarykova c. 12.

Slovenska krščanska ženska zveza bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 19. januarja 1936, z običajnim dnevnim redom, in bo na tem občnem zboru podala več referatov za delo v ženskih in materinskih odsekih.

DRUŠTVO ZA VARSTVO DEKLET

V Ljubljani se je ustanovilo Društvo za varstvo deklet leta 1933. Društvu je namen nuditi vsakršno pomoč dekletom in ženam na poti, ob času brezposelnosti, oskrbeti jim pravno in moralno zaščito v kateremkoli slučaju. Od 1932 dalje pa deluje na ljubljanskem glavnem kolodvoru Kolodvorski misijon, kot ustanova Društva za varstvo deklet, ki takoj na kolodvoru sprejme žene in dekleta in razne pomoči potrebne ljudi v svojo oskrbo, da jim nudi potrebne informacije, potrebno pomoč, napotke in navodila za njihove zadeve, zaradi katerih so prišli v mesto ter jih po svoji kolodvorski pomočnici tudi spremlja v razne urade in zavode.

Delo društva in Kolodvorskega misijona se množi iz dneva v dan. Ker ima društvo tudi svoje zavetišče v Kotnikovi ulici 8 in tam tudi svojo posredovalnico za službe, je umevno, da ima društveni odbor polne

roke dela. Društveni odbor ima po svojih pravilih še mnogotere druge dolžnosti in tudi že načrte zanje, ki pa morajo v sedanjih tako siromašnih časih še počakati na izvedbo. Vsekakor pa v dosedanjem ne mallem obsegu uspešno deluje v vseh panogah, ki spadajo v njegov delokrog. Važno je, da vemo, kam je dekleta ali ženo napotiti, ko pride v Ljubljano ali kako drugo mesto in zaradi tega za danes objavljamo samo razne naslove, na katere se dekleta in žene zaupno in brez skrbi obrnejo.

Ljubljana: Društvo za varstvo deklet, Masarykova c. 12. — Zavetišče Kolodvorskega misijona, Kotnikova 8. — Posredovalnica Kolodvorskega misijona, Kotnikova 8. — Poselska zveza, Križevniška ul. 2. — Posredovalnica Poselske zveze, Miklošičeva c. Delavska zbornica. — Zavod svete Marte, Streliška ulica.

Maribor: Kolodvorski misijon na kolo-dvoru. — Marijanišče, društvo in dom za služkinje.

Zagreb: Naš dom, dom služkinj, Bakar-čeva 4-II.

Beograd: Dom služkinj, Kösterjeva 19. — Slomškova družina, Krunska ul. 23, poleg cerkve Kristusa Kralja.

Skoplje: Dom sv. Marte, Karadjordjeva 56. (Sestre usmiljenke).

Sarajevo: Zavod sv. Jožefa, Banjski breg (Hčere božje ljubavi).

Split: Društvo za zaščito djevojaka, Rim-ska ul. 3.

Vsako društvo, vsak ženski odsek, vsak dekliški krožek pa ima nalogo, da v svet odhajajoča dekleta seznanj z nevarnostmi tujine in jih povede do teh naslovov, kjer bodo našle nasvete, navodila, napotkov, varstva in vsaj nekoliko tiste domačnosti, ki jim je tujina nikdar ne more dati.

KATOLIŠKA AKCIJA, ODSEK ZA DEKLETA V LJUBLJANI KLIČE NA DELO

V dobi materializma smo. Vsa skrb današnjega človeka je usmerjena v materialno, v to da si čim več pridobi in da si uredi čim udobnejše življenje. Pri vsem tem mu nobena stvar ni dovolj sveta. Ne upošteva ne naravnih, ne državnih, kaj šele božjih zakonov. Prav ta veliki egoizem posameznikov je vzrok današnje težke socialne krize, ki je razširjena po vsej Evropi.

Toda, če pogledamo globlje, vidimo, da socialna kriza, ki je sicer res zelo občutna, kljub temu ni še najhujše zlo. Mnogo večja od prve je druga, to je kriza duš, katere velik vzrok so seveda socialne razmere. Saj prav to, da človek, ki skrbi samo za materialnost, pozabi na svoj glavni cilj in namen življenja. Njegova duša je mrtva in nevarnost je, da ostane mrtva tudi za večnost.

Prav radi skrbi za duše je povzdignil sv. Oče svoj glas in pozval vse, ki še katoliško mislijo in čutijo, brez razlike stanu in spola, k aktivni delavnosti za rešitev duš. Tudi nas dekleta poziva k temu vzvišenemu delu. Sestre, ali bomo sledile klicu našega vidnega poglavarja sv. Cerkve? O, sigurno bomo.

Ker smo bile trdno prepričane, da bodo prihitela vsa dobro čuteča dekleta, brez razlike stanu: kmetska dekleta, učiteljice, dijakinje, uradnice, delavke, visokošolke itd. in se pridružile našemu delu, smo v Ljubljani že osnovali centralni odbor »Katoliške akcije« (K. A.) za dekleta za ljubljansko škofijo. Ta odbor si je pred vsem nadel dve veliki nalogi. Skrbeti hoče za dvig versko-moralnega položaja deklet v škofiji. V ta namen so v odboru zastopnice vseh stanov, kjer vsaka zase raziskuje položaj svojega stanu, premišljuje, kako bi ga bilo mogoče izboljšati, dvigniti, skuša pridobiti čim več sester za apostolat v svojem stanu. Na podlagi tega ogromnega in težkega dela, so se začele ankete za posamezne stanove, na katere smo pozvali strokovnjake, ki poznajo razmere dotičnega stanu. Tako vsi skupno razmotrivamo in iščemo pota, po katerih bi mogli rešiti, včasih naravnost obupen položaj dotičnega stanu. Vsi delamo, vsi se trudimo, vsak po svojih močeh skuša rešiti, kar se še da rešiti.

Druga, naša nič manj važna naloga je, zbrati dekleta, ki so pripravljena za ta težak, a nad vse lep apostolat, v Zvezo deklet katoliške akcije (Z. D. K. A.), jih v ta namen vzgajati in voditi, ter jim pomagati pri njihovem res težavnem delu.

Predpogoj za uspešen apostolat pa je izvršitev verske poglobitve v samem sebi. Apostol sam mora biti globoko veren, resnično pobožen, preprost in ponižen in tako

dostopen vsakomur. Biti mora goreč, pripravljen na neprestano delo in žrtve ter se vedno zavedati, da sam ne zmore ničesar, vse pa zmore z Bogom in za Boga.

Kot najboljšo sredstvo za uspešen začetek našega dela, smo uvedle duhovne vaje s tečajem, ki niso kot običajne duhovne vaje, ampak so nekaj čisto svojstvenega. Ne trajajo samo 3 dni, ampak skoro ves teden, kjer izoblikujemo same sebe in se pripravljamo za aktivni apostolat. Prve take duhovne vaje so se vršile l. 1934. za kmetska dekleta, naslednje leto pa za učiteljice. Oboje so zelo lepo uspele in uspeh obojih se že vidi. Za mesec januar pripravljamo zopet take duhovne vaje za kmetska dekleta. Sestre, ki želite in ste pripravljene stopiti v vrsto teh požrtvovalnih deklet, pridite! Samo malo dobre volje in pripravljenosti za delo in žrtve je treba, vse drugo prepustimo Bogu! (Ako bi katera želela kakega pojasnila, naj piše na naslov: Renata Sušnik, Francišškanska ulica št. 2.)

Končno naj vam povem še to, da je tudi nam uredništvo »Vigredi« odstopilo eno stran svojega lista, kjer vas bomo seznanjale o našem delu, o nalogah, ki nam jih nalaga sv. Oče za današnji čas.

PROSVETNI DEKLIŠKI KROŽKI

Obnovljena Prosvetna Zveza je sklicala 30. avg. v Ljubljani anketo o obnovitvi deklških krožkov v prosvetnih društvih, katerih namen naj bi bil, vršiti kulturni apostolat KA med dekleti.

Na sestanku so bile podane glavne smernice za delo v krožkih; sestavil se je tudi odbor, ki naj organizira delo po teh smernicah ter bo nekaka centrala vseh deklških krožkov.

Vodstvo deklških krožkov, kakor se je nazval odbor, je takoj začelo z delom. Na sejah je odbor še natančneje sklepal o delu, določil vsebino okrožnic in prevzel nalogo, da pripravi ritmično-gimnastični tečaj v Ljubljani.

V mnogih krožkih, ki so se ustanovili, se je takoj pričelo z živahnim delom. Doselej se je prijavilo V. D. K. 51 krožkov. Vodstvo jim pošilja mesečne okrožnice, katerih vsebino tvorijo predvsem cerkvena in slovstvena zgodovina, verska, vzgojna ter gospodinjska vprašanja. Že takoj ob začetku pa se je sklenilo, da bo glasilo članic Vigred, ki je dala V. D. K. na razpolago posebno stalno rubriko v listu. Iskreno vabimo deklške krožke kat. prosv. društva, da nam poročajo o svojem delu in

nam sporoče tudi svoje želje glede naših člankov v Vigredi in v okrožnicah.

V. D. K. je organiziralo dne 2. in 3. novembra v Ljubljani ritmično-gimnastični tečaj pod vodstvom prof. Dobovška. Glavni predmet, ki se je obravnaval, je bila sicer gimnastika, vendar se je vršilo tudi več predavanj, tako prvi dan predavanje gospoda Puša: O narodni pesmi in predavanje tajnika P. Z. g. Zora: Evharistični kongres v besedi in sliki. (Ko je tekel film o kongresu, so tečajnice z velikim navduše-

njem prepevale kongresne pesmi — tako, da je bil takorekoč »zvočni film«.) Naslednjega dne je predaval gdč. Lebarjeva: O govorništvu in prof. Kuret: O ljudskem odru.

Tečaja se je udeležilo 78 deklet, ki so vse z zanimanjem sledile predavanjem, zlasti pa jih je navdušila gimnastika, ki jo hoče gojiti V. D. K. v novi smeri in ne po zastarelem sistemu. Dekleta so bili s tečajem zelo zadovoljna in so izrazila željo, naj bi se kmalu zopet vršil podoben tečaj.

P O Ž E N S K E M S V E T U

Kako skrbi Nemčija za vzgojo mater. Kakor poroča gospa Erna Röpke, voditeljica materinske službe v Berlinu, je za vzgojo mater pripravljenih okoli 1000 nalašč zato izvežbanih žena. V mestih, ki imajo več kot 50.000 prebivalcev obstoje šole za matere, katerih je okoli 70. V teh šolah se obravnavajo: domače gospodarstvo, ljudsko gospodarstvo, nega dojenčka, splošno zdravstvo (dednost, rasa) vzgojeslovje, gojitev domačnosti in narodnosti in splošna politika. Od časa 1. oktobra 1934 do 1. aprila 1935. se je v 3000 takih tečajih izobrazilo nekako 100.000 mater.

Umrljivost mater in pomoč ob rojstvu. Na angleški nacionalni konferenci za varstvo mater in otrok je govoril minister za zdravje o umrljivosti mater ob rojstvu otrok na Angleškem in je označil dejstvo visokega števila te umrljivosti kot zelo žalostno in nujne pomoči potrebno. Kljub temu, da imajo od leta do leta na Angleškem več posvetovalnic za noseče matere, kljub temu, da porodnice v vedno večjem številu prihajajo v zavode in porodnišnice, noče število materinske umrljivosti pasti, ampak je v zadnjih letih celo naraslo in je sedaj med 4 do 5 na 1000 rojstev. Točen pregled rojstev s pomočjo babic pa je pokazal, da umrjeta le dve materi na 1000 porodov. Tudi objave zdravstvenih ustanov na Škotskem so pokazale, da je umrljivost mater ob porodu najnižja pri porodih z babičino pomočjo.

Japonska ženska šola. Rigokun Hanaynone Gakko je japonska šola, ki je bila

nedavno ustanovljena za vzgojo mladih gospodičen, ki se bodo poročile s častniki vojne in mornarice. Mlade Japonke se uče tam vsega, kar je potrebno za življenje v taborišču. Če tudi je bila ta šola, morebiti na celem svetu edina, komaj otvorjena, je izvežbala 185 učenk, ki so nedavno dobile diplomu.

Etijopske žene. Francoska časnikarica poroča o svojem razgovoru z etijopsko princezinjo: »Nikar ne mislite« je rekla princezinja, »da bi bila naša dežela vsakemu napredku zaprta. Če so se nekdanje etijopske žene, celo odlične žene, kakor Judita Falacha, ali kraljica Taitov mudile pri šivanju, pa se skušamo me, žene današnjih dni, obdržati na tekočem o vseh zadevah, ki se nanašajo na ženstvo sploh in se bavimo zlasti z vprašanjem, s čim se bavijo sploh žene v svetu. Cela vrsta mladih princezinj je bila vzgojena v Angliji. Žene mojih let, pa so vzgojene vse še na stari način in ne znamo drugega jezika kakor našega in se ne moremo spuščati v razgovor z ženami drugih narodnosti. Imamo pa na dvoru mlade žene, ki nam dela evropskih pisateljev in časopisov predstavljajo, in sicer tako dobro, da vsak dan vemo, kaj se v svetu godi. Poznamo celó vaše recepte za lepotila in parfume.« Princezinja je namignila dvorni dami in ta mlada kodrasta črnka se je odstranila za par trenutkov in prišla nazaj s steklenico parfuma »Heure Bleue«. Princezinja se je pomenljivo nasmehnila. — »Kaj pa politika?« je vprašala časnikarica.

Na to vprašanje je princezinja odgovorila tako-le: »Ne moremo se direktno baviti s politikom, ker smo dolžne možu spoštovanje in pokorščino; naši duhovniki in cerkev pa nas vodijo k cilju.« — »In ljubezen?« je vprašala časnikarica z zanimanjem. Odgovor pa se je glasil: »Pri nas se poročamo že zelo zgodaj, večkrat že s 13 leti in dobimo vsako leto prirastek v družino in zaradi tega nas materinske dolžnosti vse zajamejo; sploh je Etijopkinja bolj mati kot pa žena.«

Kot naslednica Jane Addams v Hull House v Chikago je bila imenovana A. Miller Rich. Kakor znano je Jane Addams ustanovila ta čudoviti zavod. (Glej Vigred 1931.) Kakor znano Amerika nima šolske obveznosti. Tako so ostali otroci številnih priseljencev vseh narodnosti, ki so napolnili Chikago brez vsakršnega pouka. Jane Addams je ustanovila domove za te otroke in je postavila za vsako narodnost po eno učno moč istega naroda za vzgojo in pouk teh otrok. Iz enega doma, s katerim je začela, se je razrastle velikanski kompleks hiš. Miller Rich je delala 20 let skupaj z Jane Addams in je že pred 3 leti obljubila, da bo prevzela njeno mesto. Naslednica Miller Rich pa postane Miss Graze Abbott, predsednica komisije za brezposelne mladostnike na konferenci internacionalnega delavskega urada.

Nemška pesnica Henriette Brey je praznovala 15. novembra svoj 60. rojstni dan. Znana je tudi našim Vigrednicam po dveh prelepih povestih, ki jih je prinesla Vigred v letih 1927. in 1928., namreč: »Je pa davi slanica pala« in »Jožef zvesti, ben David«. Leta 1927. je Vigred prinesla tudi njen življenjepis, ki je pravzaprav slavošpev trpljenju. Pesnica, rojena ob spodnjem Renu je že zgodaj čutila križ bolezni, ki jo spremlja vse življenje. Je skoraj popolnoma hroma, le z veliko težavo še piše in narekuje, vendar jo je trpljenja bogato življenje dalo tudi prav toliko nepopisno globokih in lepih pesmi, esejev, povesti in romanov, ki so bili večkrat odlikovani s prvimi nagradami. Jubilatinja je pripovednica, ki je pogledala prav globoko v človeško dušo. Premnogim, ki so v viharju življenja klonili, ki nimajo za samoljubno vsakdanje življenje nikakega smisla piše

žena, zrela in od Boga blagoslovljena žena z edinstvenim socialnim čustvovanjem. Njena želja je dvigati do najvišjih višin. Sama je nekoč pisala: »So ljudje, ki so določeni, da nosijo luč v tmine življenja. Če tudi v njihovo življenje pada trpljenje za trpljenjem, vendar izžareva njihovo bistvo svetlobo, luč in toploto večnosti.« — Na nikogar se te besede tako lepo ne nanašajo, kakor nanjo. Vigred in Vigrednice se vsele njenega bogatega dela in ji žele še mnogo let v veselje velikemu in zvestemu krogu njenih čitateljev in čitateljic.

Najmlajši tehnični poklic za žene je tehniška asistentinja za metalografijo in proučevanje materijala. Zato so tudi njeni izobrazbi, njenemu delu in njenemu pogledu v bodočnost še tako malo odprta pota. Nemčija ima v Berlinu W 30 Viktoria-Luise-Platz, 6. učilnico za ženske tehnične poklice. Za sprejem je treba istih pogojev, kakor za tehnične učilnice sploh, 18 let starosti, nižja gimnazija ali podobna izobrazba. Izobrazba traja 6 dnevni semesterov s približno 40 ur na teden teorije, praktičnih vaj in dela v laboratoriju, inozemke imajo dostop, samo z dovoljenjem ministra za znanost, umetnost in ljudsko izobrazbo.

400 letnico obstoja uršulinskega reda so proslavili vsi inozemski listi z daljšimi in krajšimi članki, zgodovinskimi pregledi, esejji, pesmimi in tudi dramatskimi igrami. To je dokaz, da je uršulinski red in njegovo delo povsod zelo čislano in upoštevano.

Iz Pariza poročajo: Lastnik elegantne restavracije v Parizu je razpisal 25.000 frankov, da bi dobil 10, do sedaj še ne objavljenih receptov znanega Brillat-Savarina. Ta razpis ima za posledico to, da je od dneva razpisa njegova restavracija prenapolnjena z gosti, ki bi že hoteli pokusiti naznačene dobrote.

Nemčija ima med drugim tudi zakon za varstvo dednega zdravja nemškega ljudstva, ki obsega važne določbe za sklenitev zakona. Ta zakon sestoji iz osem paragrafov, katerih prvi v štirih pododdelkih pojasnuje, kdaj ni dovoljen zakon zaradi nalezljive bolezni obeh ali enega dela zarodencev. Paragraf pravi, da zakon ni dovo-

ljen, če eden od zaročencev boluje na nalezljivi bolezni, da se je bati, da bi drugi del ali potomstvo bilo težko oškodovano zaradi te bolezni. Dalje je nedovoljeno sklepanje zakona, če je eden zaročencev preklican ali pod kuratelo, ali če je duševno bolan, četudi ni pod varstvom, pa

bi ta bolezen škodovala zdravemu razvoju nemškega naroda. Nadalje določa ta zakon tudi o zdravniškem izpričevalu, ki je potreben za sklenitev zakona. Označuje tudi kazni za prestopke teh določil. Ti predpisi pa ne veljajo, če sta oba zaročenca ali moški zaročenec podanika drugih držav.

Ž E N A - G O S P O D I N J A

Gospodinjsko delo

je že od nekdaj težavno delo. Vsakdanje ponavljanje tisoč malih del, ki največkrat svojega globljega pomena niti ne pokažejo, niti se ga človek ne zaveda. Vsako leto enkrat pa se temu zvestemu delu v družini odpro vsi vrelci ljubezni, enkrat v letu je za gospodinjo resnična sreča biti vsem vse. In prav o božiču doživlja to srečo. Kdor pa hoče te srečne ure uživati, mora biti tudi pripravljen hoditi vse leto težavno gospodinjsko pot od majhnih in drobnih del dalje in dalje, neutrudno, vedno pripravljeno. Za domače v družini, ima gospodinja prav te dni okoli božiča sto in sto malih in drobnih misli, kako jim bo napravila veselje. Da je njena kuharska umetnost tiste dni postavljena na težko preizkušnjo je čisto res, vendar napravi vse rada in z veseljem, da veselje vzbuja v drugih in jih tako vodi k viru pravega veselja prav k jaslicam. Seveda pa so današnji časi čisto drugačni, kakor so bili nekdaj, ko smo si za mal denar lahko napravili že veliko in lepih darov, toda gledati ne smemo na množino in dragocenost darov, ampak vse bolj na ljubezen, s katero nam kdo darove poklanja. In katera ljubezen je večja, kakor materina ljubezen, ki hoče svojim otrokom vselej napraviti pravo in resnično veselje.

Božič je pravi praznik družine. Zelo važno je, da je na ta sveti božični večer domača družina sama med seboj. Poznam družino, kjer imajo lepo navado, da vsako leto na sveti večer povabijo za vsakega otroka, ki je v tujini, nadomestilo. Kakor je pač, dečka ali deklico, če je deček ali deklica v tujini. V družini je potem res toliko otrok, kakor jih je v resnici. Za samotne in siromašne ljudi, ki pridejo k

takemu prazniku, ni njih revščina tako občutna, ker jih vzamejo prav tako, kakor resnične člane družine in jim ne dajo prav nič okušati, da so tujci. Pa tudi starši v družini so nekako potolaženi, ker imajo zbrano celotno družino in so prav gotovo do povabljenih še prav posebno ljubeznivi, ker vidijo v povabljenem otroku svojega sina ali hčerko.

Za vse one pa, ki jim hočemo v tujino poslati božične darove kot lepe in pristrčne spomine na domače praznovanje svetega večera, moramo storiti to dovolj zgodaj, da jih pošiljatev pravočasno doseže.

Potrebno pa ni, da bi se moralo na sveti božični večer šopiriti na mizi božično drevesce, ki ni prav nič naše, slovensko, ampak smo ga prevzeli od tujcev. Vse lepše in prijetnejše je, če položimo svoje božične darove za celo družino pred prestol malega Boga — pred jaslice, ki jih osvetli in že v naprej blagoslovi. Naše družine imajo že od nekdaj prelepo navado, da takoj po Ave Mariji blagoslove, pokade vso hišo, vse hrame in shrambe, hleve, ter odmolijo za srečo in blagoslov prelepe molitve izza starih staršev. Potem se vsedejo v toplo izbo, prečitajo evangelij svete božične noči in molijo pred jaslicami veseli del sv. rožnega venca. Vsi tisti, ki nameravajo k polnočnici se včasih nekoliko vležijo k počitku, da so za dolgo pot do župne cerkve, za mraz in zmrzal dovolj odpociti, druga družina, ali morebiti tudi ti pa bde do polnoči. Vendar ni prav nič na mestu, da se ta sveti večer praznuje preglasno ali prešumno, zlasti ne s harmoniko, kar se je tudi že ponekod dogajalo. Vse veselje in tudi zabava svetega večera naj bo priprava na polnočnico, ki je središče božičnega praznovanja.

KUHINJA

Piškotne ploščice s kremo. Mešaj v kotličku ali porcelanasti skledi na gorkem 4 jajca in 7 dkg sladkorja, da je malo mlačno in dobro naraste. Nato mešaj še na hladnem in pridenj 10 dkg moke in 3 dkg raztopljenega ohlajenega presnega masla. Testo razgrni v pomazano in z moko potreseno pekačo za pol prsta na debelo in speci. Pečeno razreži na okrogle ali štirioglate ploščice, namaži jih na eni strani s kremo in stisni po dve in dve skupaj. *Krema:* Mešaj rumenjaki in majhno žličko moke, pridenj osminko litra mleka, 6 dkg sladkorja in mešaj na gorkem, da se dobro zgosti, primešaj še 3 dkg raztopljenega presnega masla in žličko poljubnega likerja.

Orehove prestice iz krhkega testa. V 30 dkg moke zdrobi 10 dkg presnega masla. Dodaj en rumenjaki, 10 dkg sladkorja, 3 žlice kisle smetane, sok in lupino pol limone, 10 dkg zmletih orehov in pol pecilnega praška. Vse to zgneti in napravi voljno testo ter ga pusti pol ure počivati. Nato ga razreži na majhne kose, usvaljkaj vsak kos v tanko paličico in napravi prestice. Polagaj jih v pekačo in speci.

Koroški zrezek. Četrtil kilograma prašičjih pljuč in del prašičje glave skuhaj v osoljeni vodi. Nato izloči kosti ter meso in pljuča zmelj v stroju ali sekljaj na deski. V kozici opraži dve pesti riža ali kaše, prilij vode in malo osoli. Ko se zmešča, primešaj zrezanemu mesu, pridenj sesekljanega zelenega peteršilja in limonove lupine, ščep majarona in popra, malo soka od čebule in česna, eno jajce in malo kruhovih drobtin in vse dobro pregneti. Napravi iz te zmesi ovalne ali okrogle, za prst debele zrezke ter jih zavij v prašičjo mrežico, ki jo prej splakni v mrzli vodi in razreži na primerno velike dele. Zrezke speci na razbeljeni masti. Zelo primerna priloga je kislo zelje.

Pesa — solata. Pristavi oprano rdečo peso v mrzlo, malo osoljeno vodo, pokrito počasi kuhaj do mehkega. Kuhano odcedi, olupj in še toplo zreži na strgalniku za repo. Medtem zavri v kozici 4 žlice vinskega kisa, 2 žlici vode, 2 koščka sladkorja, ščep soli in kumne. Še vroče vlij na zre-

zано peso. Prideni še žlico nastrganega hrena in žlico olja, premešaj in postavi na hladno.

Grški biftek. Razbeli v kozici par žlic olja, zarumeni pol žlice zrezane čebule, pridenj pest riža in ga praži s čebulo vred. Dodaj ščep popra, pol žlice paradižnikove mezge in sol, zalij z vodo, pokrij in pusti, da se riž počasi zmešča. Ohlajenemu primešaj četrtil kg zmletega ali sesekljanega mesa, pol govejega in pol prašičjega, zrezanega zelenega peteršilja, limonove lupine, sol in po možnosti eno jajce. Napravi majhne za pol prsta debele hlebčke, povajljaj jih v moki in speci na razbeljenem olju. V olju, v katerem spečeš hlebčke, zarumeni pol žlice moke in malo sladkorja, razredči s pretlačenimi paradižniki, sokom limone in žlico smetane. Ko dobro prevre, vlij na pečene hlebčke ter jih pusti v omaki 5—10 minut.

*

Prva pomoč pri nezgodah v gospodinjstvu. Nedavno sem čitala v nemški gospodinski reviji, kako si znajo gospodinje pomagati pri raznih nezgodah v domu. Pri tem sem spoznala, da je velike važnosti, da ima vsaka gospodinja tudi malo domačo lekarno z najpotrebnejšimi obvezami in zdravili. Večkrat je prva pomoč pri kaki nezgodi že snaga sama. Če je namreč gospodinjstvo vse v redu in popolnoma snažno in čisto, se že nezgoda pripetiti ne more, če pa se pripeti je pomoč hitrejša in lažja, če ni treba najprej šele oskrbeti potrebno snago. Zato bomo v letošnjem letu prinašali v naši Vigredi tudi vsa potrebna navodila in nasvete, kako se je ravnati pri raznih nezgodah.

*

S prvo številko letošnjega leta otvarja uredništvo Vigredi poseben prostor za preizkušene recepte vsakovrstnih jedi, ki so jih gospodinje ali same iznašle, ali preizkusile s kakimi izpremembami, ali jih dobile odkod, pa jih s pridom uporabljajo v svoji kuhinji. Uredništvo prosi, da mu čim več gospodinj pošilja takih prispevkov vsak mesec, ki bodo objavljeni s celotnim imenom gospodinj, ki jih je prispevala. Na ta način bo med nami gospodinjami čim več zvez in ožjega poznanja.

kinje (1901), Varaždin (1703), Zagreb (1933). Vsaka žena in dekle, ki so jim vsem prav uršulinske šole dale neposredno ali posredno vso potrebno izobrazbo, bo v tej knjigi našla mnogo zanimivosti, zlasti pa jo bo razmišljanje o delu uršulink podpiralo pri njenem delu, v katerega jo je postavil Bog po njenem poklicu. Najtopleje priporočamo, da si vsaka Vigrednica nabavi to knjigo.

Društveni koledarček 1936. Izdala in založila Prosvetna zveza v Ljubljani. Poleg koledarskih zapiskov vsebuje koledarček nekaj zelo dragocenih člankov o prosvetnem delu doma in na tujem in še seznam vseh društev v ljubljanski škofiji. Cena Din 7.—. Vsaki društveni delavki ga toplo priporočamo.

Misijonski koledar 1936. Ta koledar je že kar tradicionalen in bi bilo čudno, če bi ga kako leto ne mogli še posebej pohvaliti. Letošnji je še prav posebno bogat na misijonskih člankih in prav posebno še na misijonskih slikah. Vsak, ki bi mu bilo misijonsko delo še tako tuje, mora pri člankih in slikah hote ali nehote obstati in se zamisliti v veliko in prevažno misijonsko delo, ki ga vrše naši misijonarji in misijonarke. S prav posebnim veseljem pa bodo čitali vse to stari misijonski sotrudniki in sotrudnice, katerih ima Vigred zelo veliko število. Zato mislimo, da ni treba Misijonskega koledarja posebej pri-

poročati. Cena Koledarju je kljub njegovi vsebini samo Din 10.— in si ga zato lahko vsakdo nabavi.

Kongregacijski dijaški koledarček. Izdal konzorcij Naše zvezde. Cena Din 8.—. Kakor vsako leto je dobilo naše katoliško dijaštvo tudi za letošnje leto prav lep koledarček, ki ima poleg običajnih koledarskih, poštnih in drugih beležk tudi še nekaj zelo koristnih člankov, ki bodo vsakemu dijaku in dijakinji dobrodošli. Zadaž ima precejšnje število listov praznega papirja za dijaške beležke. Kar nam posebno ugaja je za vsak mesec prirejeno kratko razmišljanje o kakem prazniku dotičnega meseca. Koledarček prav toplo priporočamo vsem dijakom in dijakinjam, pa tudi sicer vsakemu.

V Zveličarjevi šoli. O. Kasijan Karg O. M. C. — posl. Tone Vode. Pravkar je izšel II. del knjige »V Zveličarjevi šoli«. I. del te knjižice je našel lep odmev in so pridno segali po njej. Premnogi so že težko čakali II. dela. Knjižica te bo vodila po najkrajši poti k zveličanju. Saj veš, da je Martina sestra Marija sedla h Gospodovim nogam in ga poslušala in je na vse drugo pozabila. V tej knjižici ti tudi govori On in te vabi na pot svetega življenja. Čitala si gotovo I. del te šole in si boš gotovo omislila še II. del te zlate knjižice. Cena Din 5.— za sotrudnice Din 4.—. Dobiva se na Rakovniku v Ljubljani.

Ako gre
za zavarovanje
pride v poštev le

LASTNA PALAČA

UZAJEMNA ZAVAROVALNICA

LJUBLJANA, Miklošičeva 19

1. požar, vlom, nezgode, jamstvo, kasko, steklo, zvonovi;
2. doživetje, smrt, rente in dote v vseh možnostih; posmrtniško zavarovanje »KARITAS«.

Zavarujte sebe in svoje imetje edino pri naši domači slovenski zavarovalnici.

